Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. | № 122 (6. 821) | 1989 йил 29 май, душанба | Баҳоси 3 тийин

СССР ВА АҚШ БИРОДАРЛАШГАН ШАҲАРЛАРИНИНГ ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ 1-УЧРАШУВИ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

Совет Иттифоқи билан Америка Қўшма Штатлари ўртасида нормал, яхши муносабатлар ўрнатишга катта ҳисса қўшаётган ҳаракатнинг Ўзбекистон пойтахтида йиғилган вакилларини табриклайман. Сизларнинг фаолиятингиз айниқса қимматлидир, чунки бу фаолият Совет-Америка алоқаларининг инсоний қадрини кучайтиради, минглаб кишиларга, Америка ва совет гражданларига шахсан танишиш, уларни қизиқтираётган ҳар қандай масалаларни муҳокама қилиш, агар улар биргаликдаги ишларни ўзларига ҳам, бошқаларга ҳам наф келтиради, деб ҳисоблашган тақдирда шундай ишларни олиб боришларига имкон беради.

Биродарлашган шаҳарлар ҳаракати — имкониятлари ва икки томонлама манфаатлари жуда кенг бўлган халқ дипломатиясининг самарали шаклларидан биридир. Аммо менимча, бир-бирини билиш, ҳамжиҳатликни чуқурлаштириш, «совуқ уруш»дан мерос қолган сийқа усулларни тугатиш, халқларимиз ўртасида ҳурматга асосланган муносабат ва ишончни шакллантириш сизларнинг фаолиятингиздаги энг муҳим вазифадир.

Сиёсий жараён, айниқса олий даражадаги Совет-Америка мулоқотлари ҳаракатингизнинг ҳам муваффақиятли ривожланишига қулай имконият яратмоқда. Ўз навбатида бу ҳаракат эса шу жараённинг пойдеворини мустаҳкамлайди.

Аҳолиси Арманистондаги зилзилага нисбатан бефарқ қолмай, чинакам инсоний бирдамликни намойиш этган Америка шаҳарларига яна бир бор миннатдорчилик изҳор қилмоқчиман.

Учрашувингиз самарали ишлашини, сизларнинг бутун ҳаракатингиз янги муваффақиятларга эришувини тилайман.

М. ГОРБАЧЕВ.

АҚШ президенти Ж. Буш учрашув қатнашчиларига табрикнома йўллади, табрикномада қуйидагилар айтилади:

«СССР ва АҚШ биродарлашган шаҳарларининг Тошкент конференциясига йиғилган Америка ва совет делегатларини табриклашдан хурсандман. Қўшма Штатлар билан Совет Иттифоқининг салкам юзта шаҳридан шаҳар маъмурияти, жамоатчилик вакилларининг, маориф арбобларининг бу учрашуви жуда муҳим воқеадир.

Биродарлашган шаҳарларнинг алоқалари тез ривожланиб бораётганлиги Америка ва совет кишиларининг бир-бири билан кўпроқ мулоқотда бўлиш истагини ифода этади. Президент Рейган билан Бош секретарь Горбачев СССР билан АҚШ ўртасидаги муносабатларни ривожлантиришга янги йўналиш бағишлаганидан кейин одамлар ўртасида шундай мулоқотлар учун катта имконият пайдо бўлганлигини табриклаймиз ҳамда келгусида бу имконият кўпаяди, деб умид қиламиз. Тошкент учрашуви мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатлар учун биродарлашган шаҳарлар алоқаларининг аҳамиятини яна бир бор тасдиқлаши ва ҳозир амалга оширилаётган шаҳарлараро муносабатларни кенгайтиришга янги омил бағишлаши керак.

Мен яқинда, 6 январда Ереваннинг вице-мэри Баб-кен Варданян ва Массачусетс штатидаги Кембрижнинг вице-мэри Алис Вулф билан учрашиб, биродарлашган шаҳарларнинг алоқаларидан хабар топиш имкониятига эга бўлган эдим. Ереван билан Кембриж ўртасидаги алоқалар ҳамда зилзиладан кейин Арманистонга кўрсатилган ёрдам тўғрисида менга сўзлаб беришди. Биродарлашган шаҳарлар ўртасидаги муносабатлар бир-бирига делегацияларни расмий равишда юборишдан амалий ҳамкорлик томон ўзгарганлиги жуда муҳимдир.

Мен АҚШ биродарлашган шаҳарлари уюшмасининг президенти Ричард Ньюхайзелга, конференциянинг совет ташкилотчиларига, унинг барча қатнашчиларига мурожаат қиламан. Сизларнинг куч-ғайратингиз давлатларимиз ўртасидаги ҳамжиҳатлик ва ҳамкорликни ривожлантиришга кўмаклашади, деб ҳисоблайман.

Конференциянгизга муваффақият тилайман, сизларга худо ёр бўлсин».

СССР халқ депутатлари съездининг иши тўғрисида

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

1989 йил 27 май куни Москвада, Кремлнинг Съездлар саройида СССР халқ депутатлари съездининг иши давом этди.

Мажлисни СССР Олий Советининг Раиси М. С. Горбачев олиб борди.

Депутатлар СССР Олий Совети ва Миллатлар Советига сайлов бўйича 26 майда ўтказилган овоз бериш натижалари тўғрисида Ҳисоб комиссиясининг ахборотини тингладилар.

Съезд томонидан съезднинг ишчи органи — Секретариати тузилди, шунингдек, СССР халқ депутатлари съезди номига гражданлардан келаётган таклифлар, аризалар ва шикоятларнинг оператив равишда қараб чиқилишини назарда тутувчи қарор қабул қилинди.

СССР халқ депутатлари съезди бугун 29 май куни ўз ишини давом эттирмоқда.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи халқ депутатлари съездининг қарори

СССР ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ СЪЕЗДИ НОМИГА ГРАЖДАНЛАРДАН КЕЛАЕТГАН ТАКЛИФЛАР, АРИЗАЛАР ВА ШИКОЯТЛАР ТЎҒРИСИДА

СССР халқ депутатлари съезди **қарор қилади:**

1. Съезд номига гражданлардан келаётган таклифларни оператив равишда кўриб чиқиш, тегишли материаллар ва қарорларни тайёрлаш чоғида уларни ҳисобга олиш СССР халқ депутатлари съездининг президиумига ва секретариатига топширилсин.

2. Гражданлардан съезд номига келаётган шахсий тусдаги илтимослар ва шикоятларни қонунда белгилаб қўйилган тартибда кўриб чиқиш учун тегишли давлат ва жамоат органларига юборилсин. Гражданларнинг мурожаатларида қўйилган масалаларни ҳал этиш юзасидан кўрилган чоралар тўғрисида аризачиларга ва СССР Олий Совети Президиумига хабар қилинсин.

Москва, Кремль. СССР халқ депутатлари съездида. (ТАСС—ЎзТАГ телесурати).

Бугун Тошкентда СССР ва АҚШ биродарлашган шаҳарларининг биринчи учрашуви бошланди

ХУШ КЕЛИБСИЗ, АЗИЗ БИРОДАРЛАР!

Самолёт ерга қўнгани ҳамоно, атрофга карнай садоси, сурнай навоси таралди. Қўлда нон-туз билан ўзбек қизи турибди. Унинг нигоҳи самолёт трапидан тушиб, аэропорт автобусига чиқаётган дўстларда. Мана улар ўтирган автобус мезбонлар олдига келиб тўхтади.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раиси Ҳ. Ҳ. Ғуломов ва Сиэтл мэри Чарльз Ройер Тошкент тупроғига илк маротаба қадам қўйган меҳмонларни қулоч очиб кутиб олишди. Тошкентликлар, атлас кўйлак, қардош республикаларнинг миллий кийимларини кийган йигит-қизлар ўзларининг дилрабо рақслари билан шаҳримизга ташриф буюрган қардош халқ вакилларини қарши олиб, ўз давраларига чорлашди.

Атрофда ҳақиқий байрам кайфияти. Ташриф буюрганлар ҳам, кутиб олувчилар ҳам ўз биродарларини излашяпти. Бир-бирлари билан топишишгач, ҳол-аҳвол сўрашга тушишади.

— Дўстликнинг гашти бор-а, — деди ёнимда турган «Гордорстройремонт» трестининг бошқарувчиси, анжуман ташкилий комитети аъзоси Н. И. Зисман. — Қаранг, ажойиб манзара...

Меҳмонлар ва мезбонлар яшнаб, гуллаб, чирой очаётган шаҳримиз бўйлаб йўлга тушишди. Дўстлик қадамлари эндигина унган турфа гуллар узра қўйилди. Дўстлик пойқадами ана шу гуллар мисоли беғубор бўлсин!

⊙ СССР билан АҚШдаги биродарлашган шаҳарлар вакилларининг дастлабки учрашувига бағишланган материалларни газетамизнинг 3-саҳифасида ўқийсиз.

⊙ СУРАТЛАРДА: Тошкент аэропортида америкалик биродарларни кутиб олиш маросими.

Р. Шарипов фотолари.

Бизнинг суҳбат

«Шаҳарларимизда ажойиб кишилар яшайди»

Розанна Ройер — биродарлашган Сиэтл — Тошкент шаҳарлари комитетининг раиси. У комитет аъзолари билан бирга ҳар икки шаҳар ўртасидаги алоқаларни йўлга қўйиш ва мустаҳкамлаш учун бутун куч-ғайратларини сарфламоқда. Мазкур алоқалар қарийб 20 программани қамраб олган. Ёшлар группаларини айрибошлаш, қурувчилар, врачлар, педагоглар, альпинистларнинг сафарлари шулар жумласидандир. У шаҳримизга келган куни кечаси бизга рус тилида интервью берди. Шуни айтиш керакки, у рус тилини яхшигина билади.

— Розанна, комитет ва унинг бугунги кундаги фаолияти ҳақида ҳикоя қилиб берсангиз.

— Биродарлашган шаҳарлар ҳаракати кенгайиб бормоқда. Буни шаҳарларимиз мисолида ҳам кўрса бўлади. Бугунги кунда комитетимизнинг қарийб 200 нафар аъзоси, 60 га яқин фаоллари бор. Биз ўзимизнинг «Сиэтл — Тошкент — ньюс» газетамизни чиқарамиз, ана шу газета саҳифаларида комитетнинг фаолияти ҳақида, биз чуқурлаштириб ва кенгайтириб бораётган алоқалар ҳақида ҳикоя қиламиз.

Март ойида мен мазкур учрашувга доир масалаларни муҳокама қилиш учун Тошкентга келган эдим. Мен билан бирга Вашингтон штатининг сармоячилари ҳам келишди. Улар мен учун азиз бўлиб қолган шаҳар билан танишдилар, сизларда меҳмонхоналар қандай қурилиши билан қизиқдилар. Кейинчалик туризмни ривожлантиришнинг қўшма режаларини ўйлаб кўриш ниятида қизиқишган бўлиши эҳтимол. Ўйлайманки, бу Тошкент учун ҳам зарур.

Шаҳрингизга мен билан бирга ҳамраислик қилувчи Виржиния Вестберг, Сиэтлдаги инвалидларни тўлақонли ҳаётга қайтариш программасининг администраторлари Бил Бэрри ва Брэд Бодли, «Гарви, Шуберт энд Барэр» фирмасининг адвокати Маргарэт Найзл ҳам келишди. Маргарет совет ҳуқуқи бўйича мутахассис, рус тилини яхши билади. Уни халқ ҳунармандчилиги буюмларининг ишлаб чиқарилиши қизиқтиради. Сиэтл радиостанциясидан уч киши бор — улар Москвадан тўғридан-тўғри эшиттириш олиб бордилар. Якшанба куни эрталаб бу ерда ҳам Тошкент —Сиэтл радиокўприги ташкил этилди. Бундан ташқари группада талайгина сармоячилар бор.

— Учрашув доирасидаги программада нималар кўзда тутилган?

— Асосан — мавзулар бўйича мунозаралардир. Масалан, «Ёшлар ва ёшларни айрибошлаш» мавзуидаги мунозара. Унда Совет Иттифоқи ва Америкадаги кўпгина шаҳарларнинг вакиллари иштирок этишади.

Шахсан ўзим кўпгина совет жамоат арбоблари, турли касбдаги кишилар билан учрашдим. Аввалига бир оз қийинчилик туғилганига қарамай, биз умумий тил топишга муваффақ бўлдик. Биз бир-биримизни тушуниш учун мулоқотда бўлишимиз зарурлигини тушундик.

— Бугунги кунда «Сиэтл ва Тошкент — биродарлашиш намунаси», деган ибора кенг оммалашиб кетди.

— Ҳа, чиндан ҳам шундай, биз бу билан фахрланамиз. Муносабатларимиз амалий жараёнга, Америка — Совет алоқаларини яхшилаш ҳақидаги ғамхўрликка айланмоқда. Икки буюк давлат раҳбарлари — Буш ва Горбачевнинг табриклари биродарлашган ташкилотлар фаолияти халқ дипломатияси ҳуқуқига сазовор бўлаётганлигидан далолат беради.

— Сиэтл яна қандай шаҳарлар билан дўстлашган?

— Сиэтл Хитой, Норвегия, Япония, Франция, Кения, Никарагуа, Исроил ва бошқа мамлакатларнинг 13 шаҳри билан биродарлашган. Бу шаҳарларнинг ҳаммаси дўст бўлиши — менинг эзгу орзуим.

Тошкент менинг ҳаётимдан мустаҳкам ўрин олди. Бу ерга мен дўстларим ҳузурига келгандекман. Сиэтл ва Тошкент ажойиб тарихий тақдирга эга бўлган биродарлашган шаҳарлардир. Аммо энг муҳими, ана шу шаҳарларда ажойиб кишилар истиқомат қилишади.

Суҳбатни Э. СЕРГЕЕВА ёзиб олди.

СУРАТДА: Розанна Ройер.

Партия турмуши ва қайта қуриш

Коммунистлар ташаббускорлигида

Қайта қуриш, ошкоралик ва демократия ҳаётимизнинг ҳамма соҳаларига кенгроқ кириб бормоқда. Иқтисодий тараққиётни жадаллаштиришда янги туб ўзгаришларга эришилаяпти. Албатта бу борада коммунистларнинг авангардлик роли беқиёс. Яқинда штатсиз мухбиримиз «Ташметрострой» тресги партия ташкилотининг секретари Ҳаким Мусаев билан учрашиб, коммунистларнинг жанговарлигини ошириш борасида коллективда қилинаётган ишлар хусусида суҳбатлашди.

— Ҳаким Олимович, аввало ҳаётимизда рўй бераётган туб ўзгаришларда трест коммунистларининг роли қай тарзда бўлаётгани ҳақида гапириб берсангиз?

— Маълумки, КПСС Марказий Комитетининг апрель (1985 йил) Пленумида қайта қуриш программасига асос солинди. Бу программа ўз ичига жуда катта социал иқтисодий ва ижтимоий вазифаларни олади, яъни жамиятимизнинг ҳамма соҳаларини қайта қуришни кўзда тутади. Табиийки, бу вазифаларни амалга ошириш учун жамиятимиз кишиларининг, биринчи навбатда эса коммунистларнинг активлиги, жанговарлиги талаб қилинади. Маълумки, илгарилари коммунистларнинг ёки меҳнат коллективларининг активлиги ёки жанговарлиги ҳақида қайғуриш шарт эмасди, чунки ташаббус фақат «юқори»дан чиқар ва дабдаба билан маъқулланарди. Энди эса тамоман бошқача. Ишчи-хизматчи ўз иш жойининг тўлақонли хўжайини. Бошқаришни такомиллаштириш ва шу асосда хўжалик механизмини мустаҳкамлашда, аввало уларнинг ўз ўрни ва роли яққол сезилиб турибди. Очиғи аввалига анча оғир бўлди. Олдинда муҳим вазифаларни ҳал этиш масаласи ўткир муаммо бўлиб турарди. Аммо бу қийинчиликлар кўпчилик учун ҳеч гап эмас экан. Коммунистлар партия ташкилотимизга яна ҳам мустаҳкамроқ жипслашдилар. Масалаларни ҳал этишда ҳар бир коммунистнинг ҳиссаси сезилиб турди. Натижада партия йиғилишлари ўзини ўзи танқид ва ишнинг манфаатли томонларини шакллантиришга ёрдам берадиган бой амалий мулоҳазаларсиз ўтмайдиган бўлиб қолди. Бу коммунистларнинг авангардлигини ошириш йўлида қилинаётган дастлабки ишлар эди. Кейинчалик партия ташкилотимизнинг фаолиятида янгича услуб ва ёндошувлар қарор топди.

— Коммунистларнинг жанговарлигини ошириш ва ўз ишига масъулиятини кучайтириш мақсадида партия ташкилотларида коммунистлар аттестациясини ўтказиш йўлга қўйилди. Ҳозир трестда аттестация қандай ўтмоқда?

— Бизнинг партия ташкилотимизда коммунистлар аттестацияси 1988 йилнинг январь ойидан бошланган эди. Партия ташкилотида 300 дан зиёд коммунист бор, ҳозирги кунга келиб 264 коммунист аттестациядан ўтди. Бизга Чилонзор район партия комитети битта аттестация комиссияси тузишни таклиф қилган эди. Лекин биз коммунистларни аттестациядан ўтказиш учун, шарт-шароитимизни ҳисобга олиб учта аттестация комиссиясини туздик. Комиссиялар составига партия ветеранлари ва ишлаб чиқаришда илғор коммунистларни ҳам киритганмиз. Дастлаб 22 коммунист шартли равишда аттестация қилинган эди, ҳозир улар аттестациядан тўла ўтишди. 14 киши эса аттестациядан умуман ўтолмади ва улар КПСС аъзолигига нолойиқ деб топилди. Аттестация комиссиялари ўз ишларини шу йилнинг июнь ойида ниҳоясига етказишга ҳаракат қилмоқдалар.

— Ҳаким Олимович, 1987 йил 18 июнда КПСС Марказий Комитети «Партияга қабул қилиш ва партия сафларини мустаҳкамлаш борасида Тошкент область партия ташкилотининг ишидаги жиддий камчиликлар тўғрисида» қарор қабул қилган эди. Қарор чиққанига ҳам яқинда икки йил бўлади. Унда кўрсатилган камчиликларни тугатиш борасида партия ташкилотида қандай ишлар амалга оширилди?

— Биз бу қарорни ҳамма бошланғич цех партия ташкилотларида муҳокама қилдик ва унда кўрсатилган камчиликларни босқичма-босқич бартараф этишга эришмоқдамиз. Ҳозирги пайтда партияга қабул қилиш ва ёш коммунистлар билан ишлашни яхшилаш борасида партком ҳузурида саккиз кишидан иборат жамоатчилик асосида тузилган партия комиссияси ишлаб турибди. Комиссия составига илғор ишчилар, инженер-техник ходимлар, раҳбар ходимлар ва пенсионерлар киритилган. Партия сафига кирмоқчи бўлган ишчилар олдиндан қарийб икки йил ана шу комиссиянинг назорати остида бўлади ва кейин улар парткомга тавсия қилинади. 1987 ва 1988 йилларда 1980-йиллардагига нисбатан партия сафига кам кишиларни қабул қилдик. Сабаби: энди сиёсий жиҳатдан етук, ғоявий чиниққан кишилар партия сафларига кирмоқдалар.

— Метро қурилишидаги ишларнинг ҳозирги кўлами ва шаҳримиз метросининг истиқболи ҳақида ҳам тўхталсангиз.

— Шу йилнинг ноябрь ойида В. И. Ленин номидаги Тошкент метрополитенининг «Ўзбекистон» линиясидаги «Ғ. Ғулом» ва «Чорсу» станциялари фойдаланишга топширилади. 1990 йилнинг ноябрь ойида эса шу линиянинг Студентлар шаҳарчасигача бўлган қисмини ҳамшаҳарларимизга топшириш ниятидамиз. Шу билан бирга Юнусободга ер ости магистралини етказишга ҳам ҳозирданоқ тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда. Умуман шаҳримиз метросининг келажаги порлоқ. Келгусида «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасигача ҳамшаҳарларимиз метрода борадиган бўладилар. Қолаверса, шаҳримизнинг бир қанча чет жойларидаги массивларига ҳам метрони етказиш ниятимиз бор. Қисқаси, ер ости поездлари билан ҳамшаҳарларимизга транспорт хизмати кўрсатиш ишини яхшилаш бизнинг асосий бурчимиздир. Бу юксак масъулият метросозларни ҳамиша яхши ишлашга руҳлантираверади.

Суҳбатни Ҳ. КАРИМОВ ёзиб олди.

Об-ҳаво ва саломатлик

29 майдан 4 июнгача

Ўзбекистон ССР Гидрометеорология маркази мутахассисларининг маълумотларига кўра Тошкентда ва Тошкент областида ёғингарчиликлар кутилмайди. Ҳафтанинг биринчи ярмида кунлар нисбатан салқин бўлади. Ҳарорат кечаси 5—10, кундузи 17—22 даража атрофида бўлади.

Шундан кейин циклон шарққа томон чекинган сайин ҳаво ҳарорати кўтарилиб боради ва ҳафтанинг охирига келиб, кечаси 14—19, кундузи 32—37 даража иссиқ бўлади.

Ҳафтанинг ўртача ҳарорати умуман кўп йиллик нормага яқин бўлиши кутилади.

Н. А. Семашко номидаги сиҳат-саломатликни тиклаш ва физиотерапия илмий-тадқиқот институти медик об-ҳаво маълумотлари ва об-ҳаво таъсирининг олдини олиш маркази мутахассисларининг фикрига қараганда, атмосфера босими кўп йиллик маълумотларга нисбатан юқорироқ, ҳаво ҳарорати аксинча нормадан пастроқ бўлган бундай об-ҳаво шароитлари об-ҳаво ўзгаришларига таъсирчан беморларнинг организмига нохуш иқлимга хос реакция бериши мумкин. Аввалги ҳафталардагидек, врачлар юракнинг ишемик хасталиги, бош мия қон томирларининг хасталиги бўлган беморларга алоҳида эътибор беришлари лозим. Асаб системаси, ўпка ва бўғинлар хасталиги, айниқса ревматоидли полиартрит хасталиги бўлган беморларнинг аҳволи оғирлашиши, уларда оғриқ пайдо бўлиши мумкин эканлигини эътиборда тутиш керак.

Ҳафтанинг нохуш кунлари профилактика мақсадида юрак-қон томир хасталиклари, айниқса қон босими, вегето-қон томирлар дистонияси хасталиклари бўлган беморларнинг қон босими вақти-вақти билан ўлчаб турилиши лозим. Улар зарур ҳолларда даволовчи врачларнинг тавсияси билан қон босимини ростловчи дори-дармонларни ва антиспастик препаратларни қабул қилишлари мумкин.

Таянч-ҳаракат аппарати ҳасталиклари бўлган беморларга оғриқни қолдирувчи дори-дармонларни қабул қилиш тавсия этилади.

Ушбу шарт-шароитларга риоя қилиш организмнинг об-ҳавонинг кўнгилсиз таъсирига қаршилик кўрсатиш қобилияти ошишига хизмат қилади.

Ишчи синфи ворислари

Билим юрти ташвишлари

...Шаҳримиздаги 49-ҳунар-техника билим юртида ўзгача бир байрамона кайфият ҳукм суряпти. Радиокарнайлардан музика садолари таралади, ҳовлида одам гавжум. Билим юрти дарвозасидан байрамга қадам ранжида қилган ҳар бир меҳмон қўлига гуллар тутқазилмоқда. Бугун талабалар учун ҳам, меҳмонлар учун ҳам ўзгача кун. Чунки сўнгги йиллар мобайнида бу ерда илк бор «Касблар байрами» ўтказиляпти.

Дунёда минглаб касблар борлиги ҳеч ким учун сир эмас. Лекин барибир лаззатли таомлару, оғизда эриб кетадиган ажойиб ширинликларни еганда уларни тайёрлаган қўли гул пазандаю, қандолатчиларнинг маҳоратига тасанно айтиб «Қўлингиз дард кўрмасин» деб юборганимизни баъзан ўзимиз ҳам сезмай қоламиз. Ҳа, бугун ўз байрамини ўтказаётган касб масканида айнан ана шундай қўли гул касб эгалари таҳсил кўрадилар.

Фойега кирган меҳмонларни талабалар ўз кўргазмалари томон бошлайдилар. Коридорнинг икки томонига тизиб қўйилган столларнинг усти ноз-неъматлар билан тўла. Ширин конфетлару, эрийдиган печеньелар, ажойиб тортлар, ўзбек миллий таомлари, сомса, чучвара, қўйингчи қанча ноз-неъмат бўлса, уларнинг ҳаммаси кўргазмада муҳайё қилинган. Шу кунги касб байрамига келган кўплаб ўқувчилар ўзларидан 1—2 ёшгина катта бўлган опа-акаларининг қўлидан нималар келишини ҳавас билан кузатиб, аксарияти айнан мана шу билим масканига келиб ўқишга аҳд қилиб қўйишди...

Билим юрти 1982 йилда ташкил этилган бўлишига қарамай, шаҳарда кўплаб йигит-қизларнинг эътиборини тортяпти. Чунки бу ерда қандолатчилик, химик-лаборант, ошпаз, совутиш ускуналари слесарлари, қандолатчилик, сотувчилик касблари ўргатилади. Бугунги кунда 600 дан зиёд талабалар ана шу касб сирларини ўзлаштиряптилар. Ҳолбуки, илгари бу ерда 340 та ўқувчи таҳсил кўрарди. Қисқа вақт ичидаги бундай ўсиш билим юртида эришилаётган ютуқлар самарасидир. Шаҳримизнинг йирик озиқ-овқат саноати корхоналари, жумладан «Ўртоқ» кондитер фабрикаси, Тошкент ёғ-мой комбинати, «Ташкентпиво» комбинати, «Узплодоовощторг» ташкилотларига кадрлар тайёрлаб берувчи бу касб маскани ҳар йили кўплаб ёшларга ҳаётга йўлланма беряпти.

Ўқувчиларнинг билим юртида чуқур таълим олишлари учун ҳамма шароитлар муҳайё. Энг сўнгги талаблар асосида жиҳозланган кабинетлар бугун ёшлар хизматида. Назарий жиҳатдан олинган билимлар ишлаб чиқариш практикаси вақтида мустаҳкамлаб бориляпти. Махсус график асосида ишлаб чиқаришда банд бўлиши ишчилар билан бир сафда туриб ўз касбларининг сирларини ўзлаштириш ниҳоятда муҳим аҳамиятга эга. Корхонада ўтаётган вақт бу ёшларнинг келажагини белгилаб бериши ҳеч ким учун сир эмас. Ишлаб чиқариш коллективи уларни қандай қарши олса уларга катта эътибор билан қараб, қўлларидан келган ёрдамларини аямасалар келгусида ишчилар синфининг муносиб вакиллари етишиб чиқиши мумкин. Умуман билим юртларининг кадрлар тайёрлаш плани ҳам якуний кўрсаткичлар билан белгиланса тўғрироқ бўларди. Баъзи ўқув муассасаларида талабалар қабул қилиш плани нормадан бир неча баробар ортиқ қилиб адо этилгани ҳақида ҳисоботлар бериладию лекин корхоналарга кадрлар етишмайди. Ўқишга кирган ўқувчиларнинг ярмидан кўпроғи ишдан кетиб қолишади. Хўш, бу борада мазкур билим юртидаги аҳвол қандай? Бу ҳақда билим юрти директори Мирниёз Нарзиевич Бекназаров шундай дейди:

— 1986 йили барча ўқувчиларнинг 60 проценти, 1987 йилда 72 проценти, ўтган йили эса 75 проценти ишлаб чиқариш корхоналарида қолишди. Албатта бу кўрсаткичлар бизнинг олдимизда ҳали амалга оширилиши зарур бўлган бир талай вазифалар турганлигини кўрсатяпти. Лекин шунга қарамай процентлардаги силжиш, ўқувчилар ишлаб чиқариш процессида тобора қизиқиб бораётганликларини кўрсатяпти. Бу силжиш авваламбор корхоналардаги ўзгаришлар билан боғлиқ. Чунки биз бу ерда қанчалик касб ўргатмайлик, қанчалик эътибор билан қарамайлик ўқувчиларнинг қизиқиши ҳам бизнинг меҳнатимиз самараси ҳам тўғридан тўғри ишлаб чиқариш участкаларига бориб тақалади. У ердаги иш жараёни, айниқса ишчиларнинг талабаларимизга муносабати ниҳоятда муҳим бўлиб, ҳал қилувчи ролни ўйнайди.

Бу соҳада бугун ишлаб чиқариш участкаларида коллективларнинг умумий ишга алоҳида жонкуярлик билан қараётганлари, шунингдек, талабаларимизга ҳам ёрдам кўрсатишаётгани жуда қувончли албатта. Бугун шаҳардаги аксарият корхоналар хўжалик ҳисоби шароитида иш юритяпти. Бригада ва ижара пудратлари жорий қилиняпти. Бу методларнинг ҳаммасида коллектив аъзолари якуний натижалардан манфаатдорлар. Ишлаб чиқариш практикасини ўтаётган талабалар ҳам айнан мана шу корхоналардан пул оладилар. Демак улар ҳам умумий ишга ўз ҳиссаларини қўшишлари керак. Бизни оталиққа олган деярли ҳамма корхоналар, жумладан, «Ўртоқ» кондитер фабрикаси, ёғ-мой комбинатида ҳам шундай методда иш юритиляпти. Ишнинг янгича ташкил этилиши натижасида бу ерда ишчиларнинг маоши анча ортди. Умуман хўжалик ҳисоби методида ишчилар яхши ишлашдан ҳам моддий, ҳам маънавий жиҳатдан манфаатдор. Ўқувчиларимиз илгари асосан маош камлиги туфайли ишлаб чиқаришдан кетиб қолишарди. Ўтган йили «Ўртоқ»даги карамель цехи ижара пудратига ўтиб иш бошлаган. 70 та талабамиз эса айнан мана шу цехга бириктирилган эди. Ўқишни битирганларидан кейин шу ўқувчиларнинг ҳаммаси цехда қолишди. Бунга цехда ишнинг ташкил этилиши катта таъсир кўрсатди деб ўйлайман.

Директорнинг фикрлари ўринли. Бугун ўқув комбинатларида таҳсил кўраётган ўқувчиларнинг келгуси фаолиятига боғлиқ. Қолаверса билим юртидагилар ўқувчиларнинг қайси корхона ва қайси цехда қолиб ишлаш истакларини инобатга олиб, практика объектларини белгилайдилар. Илгарилари диплом олди практикасида қайси корхона тўғри келса ўқувчилар ўша ерга юборилларди. Ҳозир эса билим юртини тугатиб ким қаерга ишга борадиган бўлса ўша ерга практикага юборилади, уч ой давомида келгусида ўзи мустақил иш бошлайдиган бригада составида меҳнат қилади. Коллектив аъзолари билан, ишлаб чиқаришнинг пасту баланди билан танишади. Илгари практикадаги ўқувчига 2 сўм 59 тийин ҳақ тўланарди. Кейин улар смена давомида қайси машина бўшаса, ўша жойга ўтказиларди. Бир сафар карамелларга қоғоз ўраш машиналарида, иккинчи куни трюфел конфетларда, учинчи куни конфет массаларини тайёрловчи автоматларда ишлашарди. Ҳозир практика давридаёқ ўқувчининг тайинли жойи бўлади. Устига устак бригаданинг бошқа аъзолари билан теппа-тенг ҳақ олади. Шундай экан ундан катта масъулият талаб этилади. Икки йилдан бери қўлланилаётган бу метод яхши самара беряпти. Ҳозирги кунда «Ўртоқ» кондитер фабрикасида 30 ўқувчи якунловчи практикани ўтаяптилар. Ёғ-мой комбинати «Тошкентпиво», ҳамда макарон комбинатларидаги талабалар ҳам бугун ишчилар билан бир сафда туриб мустақил меҳнат қилишга киришганлар.

— Бизни оталиққа олган корхоналар ўқувчиларимиз учун каттагина ишлар қилишяпти. Бундан кўзимизни юммаймиз, албатта. Лекин кадрлар масаласига янада кўпроқ эътибор зарур, — деб давом этади билим юрти директори. — Юқорида ўқувчиларнинг ишлаб чиқаришдаги мустақиллиги ҳақида гапирдик. Лекин бу мустақиллик ҳозирча фақат битирувчи курсларга хос. Биринчи ва иккинчи курс талабалари эса иш ўрганиш мақсадида турли объектларда ишлаяптилар. Келгусида «Ўртоқ» фабрикасида махсус ўқув линиясини ташкил этиш кўзда тутиляпти. Бу линияда фақат бизнинг ўқувчиларимиз ишлаб, ўзларига белгиланган планларни адо этишлари керак. Линия ўқувчиларнинг амалий касб ўрганишида катта ёрдам бўларди.

Билим юрти талабалари фақатгина учинчи курсда эмас, балки биринчи курсданоқ амалий практика билан машғул бўлишлари керак. Ўтган йиллар давомида биз ҳатто ўқув устахонасига ҳам эга эмас эдик. Лекин оталиқ корхоналар бу масалани ҳал қилишда бизга ёрдам берганлари йўқ. Ҳозир ўз кучимиз билан бунёд қилинган бу устахонада биринчи ва иккинчи курс талабалари касб сирларини ўрганяптилар. Лекин шу ўринда биз учун муаммо бўлиб келаётган масала юзасидан тўхталиб ўтмоқчиман. Талабаларимиз махсус устахонада программада белгиланган маҳсулотларни тайёрлаб берадилар. Лекин қандолатчилик маҳсулотларини пишириб ўрганиш учун унга масаллиқлар керак. «Ўртоқ» фабрикаси илгари жуда кўп ялинишлар эвазига бизга улгуржи нархларда маҳсулот ажратар эди. Лекин нима учундир бугунга келиб, ҳатто ўз пулимизга ҳам ана шу масаллиқларни сотиб ололмаяпмиз. Ваҳоланки, фабрикадагилар кооператив ташкилотларга беришга маҳсулот топяптилар.

Ҳақиқатан ҳам маҳсулот таъминоти масаласи ишлаб чиқариш корхоналари сингари билим юртини ҳам ташвишга солиб қўйяпти. Бугун шаҳримизда билим юрти талабалари тайёрлаган маҳсулотларни реализация қилувчи «Заря» фирма магазини ишлаб турибди. Таъминот масаласи йўлга қўйилса ўқувчилар ўз қўллари билан тайёрлаган маҳсулотларни мана шу ерда сотиш имконига эга бўладилар. Қолаверса билим юртига етарли маблағ ажратилса кооперативлар томонидан тайёрланаётган қимматбаҳо пирожний ёки мармеладлар ўқувчилар томонидан давлат нархида ишлаб чиқарилиши мумкин. Лекин кондитер фабрикасидагилар ёки ўқувчиларга ишонмаяптилар ёки умуман юзага келган аҳволни тушунишни истамаяптилар.

Албатта ютуқ бор жойда муаммолар ҳам бўлади. Ўқувчиларнинг касб ўрганишига катта ғамхўрлик кўрсатиб келаётган «Ўртоқ» кондитер фабрикаси яқин келгусида таъминот масалаларини йўлга қўйса ажаб эмас. Лекин билим юрти коллективини ташвишга солаётган яна бир муаммо — бу янги бинога ўтиш муаммоси. Билим юртига бино ажратиш ҳақида ҳунар-техника таълими давлат комитетида кўп баҳслар бўлганди. Лекин амалий ишга киришилмади. Ҳозир эса билим юртлари Ўзбекистон ССР Халқ таълими министрлигига ўтказилган. Билим юртида бу муаммо ечимини кутиб ётибди. Агар министрлик раҳбарлари билим юртига бино ажратиш ишига киришганларида бугунги талабалар учун янада қулай шароитлар яратиш имкони туғиларди.

Ахир бугунги талабалар эртага ишчилар синфининг муносиб вакиллари бўлиб етишишади.

В. МАДИМАРОВА.
«Тошкент оқшоми» мухбири.

Меҳнат пешқадамлари

Хотин-қизларимиз ҳар куни эрта тонгда ишга кетаётиб, албатта, кўзгуга қарашни канда қилмайдилар. Лекин кўпинча бу кўзгуларнинг қандай ишлаб чиқарилиши ҳақида ўйлаб ўтирилмайди. Ҳолбуки, Тошкент ойна мебеллари фабрикасининг кўпсонли ишчилари айнан мана шу иш билан шуғулланади. Ўтган йилги ишлаб чиқариш якунларига кўра мазкур корхона Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси ғолиби бўлди.

Бўёқчи Зайтуна Аҳмедова (чапдан ўнгга), техника назорати бўлими ходими Фарида Тўлабоева ҳамда Любовь Лужних сингари ишчилар планни ортиғи билан бажариб, корхонанинг якуний натижаларига муносиб ҳисса қўшяптилар.

Т. Каримов фотоси.

Илгариги мавзуга қайтамиз

Туясидан қўнғироғи қиммат

ЁКИ ЯНА М. ГОРЬКИЙ НОМЛИ РУС ДАВЛАТ АКАДЕМИК ТЕАТРИ БИНОСИ ҚУРИЛИШИ ҲАҚИДА

Салкам 14 йилдан буён қурилиб битмай чала ётган бу бинога ҳамшаҳарларимиз аллақачон ўрганиб кетишган. Агар меҳмонлардан бирортаси қизиқиб бу ҳашаматли бинони сўраса қўл силтаб, «Туя гўшти еган театр биноси», дейишади. Ҳақиқатан ҳам қурилиш суръати ҳамманинг ғашини келтиряпти. Кейинги икки-уч йил ичида жадал ҳаракат билан бирор иш бажарилаётганини кўрмайсиз.

Аслида шундай! Театр биноси қурувчилар учун эрмак объектга айланган. Пудратчилар иш тополмай қолишса келишади. Бирор жойдан мўмайроқ пул тушадиган объект чиқиб қолса, кетишади. Биз қишда қурилишда бўлганимизда 28-қурилиш бошқармасининг пардозловчилари, «Ҳаммаёқ елвизак, совуқ, иш шароити йўқ», деб рўкач қилишганди. Кунлар исиб, сувоқ, бўёқ ишларини бажаришга қулай фурсат келган шу дамларда уларни яна чироқ ёқиб тополмайсиз. 5—6 нафар киши мармар ётқизиш билан шуғулланяпти, холос. Қолганлар эса топшириладиган объектлар бор эмиш, ўша ёққа кетишибди.

Иш кўлами оз эмас, имкони бўлса икки сменада ишлаш мумкин. Бош пудратчи ташкилотдан участка бошлиғи В. А. Шчербаков билан суҳбатлашдик.

— Ҳар гал бирор нарсани баҳона деб рўкач қилишга ҳам уяламиз. Лекин бизга тааллуқли бўлмаган камчиликлар ҳам бор. Мен иш фаолиятимни қурувчиликдан бошлаганман. Бироқ бунақа объектда биринчи марта ишлашим. Қуришдан, уни бузиб бошқатдан тузатиш кўп бўляпти.

В. А. Шчербаковнинг гапида жон бор. Театр биносининг лойиҳаси икки-уч марта таҳрирдан ўтди. Ҳар гал албатта ўзгариш бўлади. Пировард натижада битказиб қўйилган жойлар бузилиб бошқатдан тўғриланди. Албатта ҳар гал беҳуда меҳнат сарфланиб, материал исроф қилиняпти. Кишиларнинг асаби бузилади. Театр биноси республикамиздагина эмас, иттифоқимиздаги кўркам кошоналардан бири бўлишига шубҳа йўқ. Унинг тўлиқ битиши учун 16,4 миллион сўм сарфлаш кўзда тутилган. Лекин буюртмачилар қўшимча ўн миллион сўм пул тўлашларига тўғри келяпти. Сабабини айтишга шошилмаймиз. Аввало қурувчиларнинг асабини бузаётган баъзи масалалар ҳақида тўхталамиз. Театр фойесидаги устунлар лойиҳада цилиндр шаклида бўлиши кўрсатилган. Темир қувурлар ўрнатилди. Энди устига мармар қоплаш керак. Одатда кўпчилик квадрат шаклидаги мармарни кўрган. Айлана шаклидагиси эса янгилик. Бироқ янгиликни бажаришни ҳеч ким зиммасига олмаяпти. Албатта йўниш учун янги дастгоҳ, жуда бўлмаганда дастгоҳни қайта созлаш керак. Хўжалик ҳисоби даврида бир мири ҳамён уч мири зиён бу ишни қайси ташкилот бажаради дейсиз. Бош архитектор Ю. А. Халдеев икки оёғини бир этикка тиқиб айнан ана шундай мармар бўлсин деб талаб қиляпти. Унинг яна бир қилиғи ҳаммасидан ўтиб тушяпти. Театрнинг томоша зали ва фойеси ўртасига яхлит 20 метрли эшик ўрнатиш керак эмиш. Бу ноёб эшик иттифоқимиздаги бирорта заводда тайёрланмайди. Уни Финляндияга буюртма бериш керак.

— Иттифоқимизда бунақа эшикли бирорта ҳам театр биноси йўқ. Ҳамма ҳавас қиладиган ноёб эшик бўлади.

Ю. А. Халдеевнинг ғурур билан айтган бу сўзлари кишини ўйлантиради. Ўша ноёб эшикка кетган валютага бирорта медицина аппарати ёки дори дармонлар, жуда бўлмаганда саноат учун дастгоҳ сотиб олинса фойдали эмасми? Керак бўлса усталаримиз рус ёки ўзбек миллий услубида чиройли эшиклар тайёрлаб беришадику.

Яна бир масала киши ғашини келтиряпти. Тайёр саҳна бузиб бошқатдан қилинадиган бўлди. Оддий айланма ҳаракатланадиган саҳна театр ижодий коллективига ёқмади. Бош режиссёр плунждер системали (саҳна икки-уч қисмга бўлинади, керак бўлганда бир қисми пастга ёки тепага кўтарилади. Оркестр жойлашган қисм ҳам ҳаракатланади) саҳна керак, деб тиқилинч қилди. Арзини юқори партия ташкилотларигача айтиб чиқди. Албатта жанжал билан ҳал бўлган бу масала арзонга тушмайди. Архитекторлар ҳам, қурувчилар ҳам унинг қанча пулга тайёр бўлишини билишмайди. Москвадан чақирилган мутахассис лойиҳанинг ўзига олти ой муҳлат сўради.

Одатда театр биноларида томошабинлар, актёр ва хизматчилар учун буфетга жой ажратилади. Лекин иссиқ овқат тайёрлайдиган ошхона қуриш кўзда тутилмайди. Бироқ М. Горький номли театр раҳбарлари ошхона қуриб беришни талаб қилишяпти. Яна бузбуз бошланади, материаллар исроф қилиниб, маблағ сарфланади.

Қурилишнинг поёни кўринмаётгани сабабларига тушунгандирсиз. Буларнинг ҳаммаси шунчаки қимирлаб турган қурувчилар учун жуда яхши баҳона бўляпти. Йилнинг ўтган тўрт ойи мобайнида атиги 390 минг сўмлик иш бажарилди, холос. Унинг асосий қисмини кичик залдаги қурилиш монтаж ишлари ташкил этади. Пардозлаш юмушлари деярли тўхтаб қолган. Унинг устига материал етишмайди. Қўлида гулдай ҳунари бор, касб усталари, бир сўз билан айтганда малакали қурувчилар кам. Бу ерда иш бажариши лозим бўлган қурилиш ташкилотларининг ҳар биридан атиги 2—3 тадан ишчи қатнашаётганини нима деб баҳолаш мумкин?

Иш жадаллашмаяпти, аммо қурилиш баҳоси ошиб кетяпти. Театр буюртмачилар учун қимматга тушмоқда. Улар фақат бино учунгина пул тўлашга шартнома тузишган. Бироқ кошона атрофини ободонлаштириш учун маблағ сарфлашни режалаштиришмаган. Маълум бўлишича, бино атрофида 5 гектарлик ер бор. Гулзор барпо этилади, фавворалар қурилади, ўтириб суҳбатлашадиган жойлар, йўлкалар бунёд этилади. Хуллас меҳнаткашлар, томошабинларнинг сайлгоҳига айлантирилади. Бунинг учун 3—4 миллион сўм атрофида пул сарфланиши керак. Шаҳар ободонлаштириш Бош бошқармаси бу ишни ўз зиммасига олишга рози эмас. Буюртмачилар ҳам оёқ тираб олишди. Кўп тортишувлардан кейин, юқори ташкилотдагилар аралашуви билан маблағ буюртмачилар ҳисобидан ундириладиган бўлди

Одатда театр бинолари қурилишининг баҳоси ҳар бир томошабин ўрни ҳисобига сарфланган ҳаражат миқдорига қараб ҳам белгиланади. Ҳозиргача сарфланиши керак бўлган ва тасдиқланган пулни томошабин ўрнига сочсак 12 минг сўмни ташкил этяпти. Қайта қуриладиган саҳна, ошхона ва бошқа бир неча майда-чуйда ишлар, шунингдек, ободонлаштириш учун сарфланадиган пулни ҳам ҳисоблансa бу рақам 20 минг сўмга етиб қолади. Хулоса қилиб айтсак, театр биносидан кўра унинг икир-чикир ишлари, халқ таъбири билан айтганда туясидан қўнғироғи қимматга тушяпти.

С. ШАМСИДДИНОВ,
«Тошкент оқшоми» мухбири.

Куба. Денгиз соҳилидаги Пуэрто-Эсперанса шаҳрида [Пинар-дель-Рио вилояти] чиғаноқлардан, денгиз тошбақаларининг косасидан, акуланинг тишлари ва суякларидан, бошқа экзотик материаллардан хотин-қизларнинг тақинчоқларини тайёрлайдиган устахона ташкил этилди. Тақинчоқларни тайёрлаш билан асосан маҳаллий қизлар шуғулланишади. Маржонлар, билагузуклар ва узукларнинг янгича шаклларини ҳам уларнинг ўзи ўйлаб топади. Тақинчоқларни талабчан чет эллик саёҳатчилар ҳам бажонидил харид қилишяпти.

СУРАТДА: ёш уста ўзи ясаган тақинчоқларни намойиш этмоқда.

ТАСС фотохроникаси.

Ҳамкорлик йўлларида

Менежер бўлмоқчимисиз?

Бу воқеа бундан бир йил илгари бўлган эди. Ўшанда Баден-Вюртемберг вилояти ҳукуматининг бош министри Лотар Шпэт билан учрашган эдик. Бу етти ўлчаб бир кесадиган босиқ, вазмин киши бизни Москвага келиши арафасида Штутгартдаги ўз қароргоҳида қабул қилди, худди ўша вақтда у совет саноати раҳбар кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини оширишда ўз ҳукуматининг Совет Иттифоқи билан ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги таклифини тақдим қилмоқчи бўлганини айтган эди. «Биз менежерлар тайёрлаш учун Ленинградда ўқув маркази очишда сизга ёрдам беришга тайёрмиз», — деб таклифини изоҳлади Л. Шпэт.

Эндиликда ана шу таклиф амалга оширилмоқда. Баден-Вюртемберг вилояти билан СССР Министрлар Советининг машинасозлик соҳасидаги бюроси ўртасида тузилган битимга мувофиқ Ленинграддаги М. И. Калинин номли политехника институти ҳузурида менежмент ва маркетинг маркази бунёд этилмоқда. Бу ерда Совет Иттифоқининг турли республика ва областларидан келган олий ва ўрта бўғин раҳбар хўжалик ходимлари қайтадан тайёрланади. Лойиҳадан мақсад, деб таъкидланади қўшма баёнотда, — СССР билан ГФР корхоналари ва фирмалари ўртасидаги ҳамжиҳатликка ёрдам беришдан иборатдир. Бу корхоналар ва фирмалар ҳозирнинг ўзидаёқ ҳамкорлик қилмоқдалар ёки шунга мойил бўлиб туришибди. Ленинград маркази шу йил кузда очилади.

Ленинградда ҳам, Баден-Вюртембергда ҳам бунга қизғин тайёргарлик кўриляпти. Бундан бирмунча вақт илгари Ленинград шаҳри ва Ленинград областидан келган 20 нафар совет меҳмони — корхоналарнинг 14 раҳбари ва олий ўқув юртларининг 6 ўқитувчиси бир ой мобайнида худди ўқувчидек Ғарбий Германия мутахассисларининг лекцияларини диққат билан тинглашди. Мазкур семинар ўқитиш программалари ва методикасининг ўзига хос синови бўлди. Ана шу программа ва методикалар яқин орада Ленинградда ҳам қўлланилади. Бизнинг шароитларимизни ҳисобга олиб, кўп нарсаларни ўзгартиришга тўғри келади, албатта. Шу йил ёзида ГФРда совет менежерлари учун тўрт ҳафталик семинар, ўн нафар ўқитувчиларимиз учун эса беш ойлик семинар ўтказилади. Ана шу ўқитувчилар кейинчалик Ленинграддаги марказда лекциялар ўқишади ва семинар машғулотларига бош бўлишади. Бу марказда Баден-Вюртемберг мутахассислари ҳам муаллимлик қиладилар.

Бўлиб ўтган семинарнинг якунлари қандай? Мен группа раҳбари — Ленинград политехника институтининг биринчи проректори Ю. К. Михайловга шундай савол бердим.

— Барча қатнашчиларнинг фикрича, семинар ниҳоятда фойдали бўлди, — деди у. — Тўрт ҳафта мобайнида биз маҳаллий фирмаларнинг маслаҳатчилари бўлган билимдон мутахассисларнинг лекцияларини тинглаш билан бир қаторда «Даймлер-Бенц», «Моторен-Унд, Турбинен-унион» сингари машҳур концернлар, шунингдек бошқа фирмалар фаолияти билан ҳам танишдик. Айрим фирмалар мамлакатимиз билан амалий алоқалар ўрнатишган. Шундай қилиб, биз назарий билимлар билан бир қаторда илғор технология билан ҳам танишдик, анчагина шахсий алоқалар ўрнатдик, булар ҳамкорликни йўлга қўйиш ва биргаликда корхоналар очишда фойдали бўлади. Семинар самимий, дўстона вазиятда ўтди. Лотар Шпэтнинг ўзи ҳам Совет Иттифоқидан келган меҳмонларга илтифот кўрсатди.

Муаммолар ва қийинчиликлар бўлдими? Ҳа, бўлди, ахир бу раҳбар кадрларни биргаликда тайёрлаш борасидаги биринчи тажриба-ку. Биз — кашшофлармиз, шу боисдан ҳам қийинчиликлар юз берди. Семинар қатнашчиларининг ҳаммаси ҳам назарий лекцияларни уқиб олишга шай эмас эдилар. Фирмалар билан танишиш учун вақт камроқ қолди. Тилни билмаслик ҳам қийинчилик туғдирди. Бундан буён ўтказиладиган семинарларда ана шу камчиликларга барҳам бериш лозим бўлади.

— Ленинградда барпо этилаётган ўқув маркази менежмент ва маркетинг маркази, деб аталади. Ғарбда кенг тарқалган ана шу атамаларни биздагилар унча тушунишмайди. Шу сўзларнинг маъносини лўнда қилиб тушунтириб берсангиз.

— Менежмент — ишлаб чиқаришни бошқариш системасидир, унинг таркибига ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва моддий техника таъминоти ҳам киради. Энди маркетинг ҳақида гапирадиган бўлсак, бу ерда, яъни ГФРда қаердан нимани ундириш керак деган масала йўқ. Ишлаб чиқаришни ҳозирги даражада ташкил этиш узлуксиз ишлаб чиқариш жараёни учун зарур бўлган ҳамма нарсаларнинг керак вақтида, керак ерида муҳайё этилишини назарда тутади. Автоматлаштириш ва компьютер техникаси ёрдамида бунга эришилмоқда. Маркетинг — ишлаб чиқаришнинг ҳамиша ўзгариб бораётган бозор эҳтиёжларига мослаштириш системасидир. Бозорни, истеъмолчи эҳтиёжини ўрганиш ва шу эҳтиёжнинг тенденцияларини ўрганиш асосида нима ишлаб чиқариш лозимлиги аниқланади. Агар илгари ишлаб чиқарилган товарни қаерга сотиш керак, деган масала ҳал этилган бўлса, маркетинг системаси ишлаб чиқаришга киришишдан илгари истеъмолчига қандай товар зарурлигини белгилаб чиқади. Шундай қилинганида товарлар омборларда бекор ётиб қолмайди ва уларга бўлган эҳтиёж қондирилади.

Равшанки, биз бу усулларнинг барчасини ўз шароитимизга шунчаки кўчириб қўя олмаймиз. Аммо биз Ғарбдаги бозор хўжалигининг қайси элементларини мамлакатимизда бунёд этилаётган хўжалик ҳисобидаги социалистик экономикага муваффақиятли жорий этишимиз мумкинлигини ўрганишимиз ҳамда бўлажак ўқув маркази учун ўқув программалари тузилаётганида ана шуларни инобатга олишимиз лозим.

...Битта қалдирғоч учиб келгани билан баҳор бўла қоладими, деган гап бор. Баден-Вюртембергдаги семинар — биринчи қалдирғочдир. Шундан кейин эса янги семинарлар, симпозиумлар ҳамда Ғарбий Германиянинг бошқа вилоятларида яна тадбирлар ўтказилади. Масалан, Баварияда Совет—Бавария менежмент марказини очиш тўғрисида масала муҳокама қилинмоқда. «Байерише Моторенверке» (БМВ) автомобиль концерни ҳузурида совет мутахассислари ва менежерларининг малакасини ошириш марказини ташкил этиш тўғрисидаги таклиф кўриб чиқиляпти. ГФР ҳукумати маблағ билан таъминлаб турадиган Карл Дуйсберг жамияти эса катта программани тайёрлаб қўйди. Бу жамият шу йил олий бўғиндаги совет хўжалик раҳбарлари учун олтита тўрт ҳафталик семинарлар ўтказишга ҳамда ГФРдаги корхоналарда 500 совет мутахассиси ва менежерининг ишлаб чиқариш практикасини ўтказишга қарор қилди.

Ғарбий Германиядаги вилоят банки Москвада ва СССРнинг бошқа шаҳарларида ўз маҳсулотини чет элларга сотаётган совет корхоналари учун бир қанча семинарлар уюштириш ниятидадир. Бу сира ҳотамтойлик эмас. Банк правлениесининг аъзоси Юрген Сенгера гапларига қулоқ солинг: «Ана шу тадбирлар туфайли банкимиз янги ишга қўл уради ва янги тажриба орттиради, бу тажрибадан у аввало Совет Иттифоқи билан битим тузишдан манфаатдор бўлган майда ва ўртача корхоналарни хабардор этади».

Хуллас, 1989 йил иккала мамлакатимиз ўртасида иқтисодий ҳамкорликни кенг кўламда ривожлантириш йили бўлади. Шундай қилиб, Совет — Ғарбий Германия муносабатлари тарихидаги янги боб тобора салмоқли бўлиб бормоқда, совет раҳбарининг июнь ойида ГФРга келиши эса ана шундай муносабатларнинг ривожланишига, шубҳасиз, қудратли омил бахш этади.

Владимир СЕРОВ,
ТАСС мухбири.
Штутгарт — Бонн.

Биродарлашган шаҳарлар дўстлиги

МАҚСАДЛАР МУШТАРАКЛИГИ

Бизнинг суҳбат

«Халқ дипломатияси тарафдориман»

Осиё — Тинч океани региони мамлакатлари хотин-қиз жамоатчилиги вакилларининг яқиндагина ўз ишини тугаллаган анжуманида АҚШ (Калифорния штати) вакили — «Сан—Франциско хотин-қизлари тинчлик учун» раҳбариятининг аъзоси Мадлен Даклз биринчи марта иштирок этди. Биз Мадлен билан у истиқомат қилган «Ўзбекистон» меҳмонхонасининг номерида тинчлик муаммолари ҳақида, америкаликларнинг Совет Иттифоқига муносабати ҳақида бафуржа суҳбатлашдик.

— Суҳбатимизни мен истиқомат қилаётган Тинч океани регонида ҳарбий-денгиз базалари оз эмаслигидан бошламоқчиман. Биз, хотин-қизлар ана шундай базаларнинг Осиё — Тинч океани регионида, Филиппинда, Кореяда, Японияда ва бошқа мамлакатларда жойлаштирилишига барҳам бериш учун талайгина ишларни амалга ошираяпмиз. Мазкур регондаги хавфсизлик масаласи, ядровий қуролсизланиш масаласи кўпгина давлатларда қизиқиш уйғотмоқда — ҳамкорликнинг янгидан-янги йўллари изланяпти. Энг муҳими, Тинч океани районида на ҳарбий, на иқтисодий босқинчиликка йўл қўймаслик керак. Ўзаро манфаатли шарт-шароитларда ҳамкорлик қилиш бизнинг муносабатларимизда янгича тафаккурга айланиши лозим.

— Икки буюк давлат ҳукумати раҳбарларининг учрашувлари СССР ва АҚШ ўртасидаги муносабатларнинг йўлга қўйилишида ўз самарасини бераяпти.

— Очиғини айтаман, кўпчилик Горбачевни халқаро муносабатларда етакчи сиёсий арбоб деб ҳисоблайди. Мен ҳамма нарсага жиддий қарайман, шунинг учун бизнинг маъмуриятимиз СССРнинг экономика ва сиёсатда муваффақиятга эришувини айтарлик хуш кўрмайди, деб ҳисоблайман. Айни вақтда бу коммунизмни даф этиш лозим, деб ҳисобланган 50-йилларга хос фикрдир. 1966 йилда биринчи марта СССРга келганимда совет хотин-қизлари билан муносабатларни йўлга қўйиш мен учун қийин бўлди — улар шубҳа билан қарашар, эҳтиёткорлик қилишарди.

— Ҳозирги қайта қуриш ўз самарасини бераяпти. Халқлар бир-бири билан дўст тутинишни, мулоқотда бўлишни исташаяпти, халқ дипломатияси доирасидаги учрашувлар тобора кенгаймоқда.

— Ҳозир америкаликлар ҳам мамлакатингиз ҳаёти билан ғоятда қизиқишаяпти. Бугунги кунда Американинг энг кичик шаҳарларига ҳам совет кишилари — инженерлар, студентлар, врачлар, артистлар келиб туришибди. Бу демак, бевосита алоқалар учун имкониятлар бор.

СССРга келиш муаммо бўлиб қолди, — деб кулади Мадлен Даклз, — билетга бир ҳафта олдин буюртма бериш керак. Бу муносабатларимиздаги эски қолиплар йўқолиб бораётганлигидан, суҳбатларимиз самимий бўлиб бораётганлигидан далолат беради, бир-биримиздан мамлакатларимиздаги ҳаёт ҳақида сўраб-суриштирадиган бўлиб қолдик. Яъни биз оддий ишчилар яқин алоқада бўлишни истаймиз. Тошкент билан Сиэтл ўртасидаги дўстлик алоқалари ҳақида сиздан эшитиш мен учун қувончли.

— Суҳбатимизда сиз ёшлар ҳақида кўп гапирдингиз.

— Улар — келажак авлод. Биздан кейин яшайдиган шахсларни тарбиялаш жуда муҳим. Илгари биз эркак кишини ҳарбий хизматчи, отлиқ подачи деб тасаввур қилсак, ҳозир фикримиз ўзгарган. Бу жуда тўғри. Бизнинг АҚШда кўпгина эркаклар мактабгача болалар муассасаларига ишга келишаяпти. Мисол учун, менинг фарзандим бошланғич синф ўқитувчиси, тўртинчи синфда дарс беради. У лотин америкаликлар учун испан тилидан билим беради, ўз касбини ардоқлайди. Энг муҳими, болалар уни яхши кўришади. Эркаклар танлаётган касблар тинч касб эканлигини кўришаяпти. Менинг беш фарзандим ва етти набирам бор, уларнинг ҳаммаси тинчликни истайди. Миллатчилик ўз табиати жиҳатидан демократияга хилоф бўлиб қалбаки қадриятдир.

Америка халқи ўзининг СССРга муносабатини ижобий томонга ўзгартирди. Халқларнинг бевосита алоқалари ҳам ўзига хос сиёсатдир. Мен халқ демократияси тарафдориман, хотин-қизларнинг анжумани каби, биродарлашган шаҳарлар мэрларининг бўлажак учрашуви каби учрашувларнинг тарафдориман.

Суҳбатни Э. АДАЙКИНА ёзиб олди.

ХАЙРЛИ ҚАДАМЛАР

1971 йилда «Аляска» авиакомпанияси Тошкент, Иркутск ва Сочи шаҳар Советлари ижроия комитетлари раисларининг Сиэтлга сафарини ташкил этди. 1972 йил бошида Сиэтл мэрининг Совет Иттифоқига сафар қилиши эълон қилинганди. Шунда Сиэтл мэри «Биз яна бир ташаббусни бошлашимиз керак. Совет Иттифоқидаги шаҳарлар билан биродарлашишни йўлга қўйишимиз зарур», деганди. 1973 йилнинг 22 январида Сиэтл шаҳри кенгашида Тошкент билан биродарлашиш тўғрисида резолюция қабул қилинди.

Шаҳарлар ўртасида дўстликни мустаҳкамлаш учун талайгина тадбирлар ўтказилди. Чунончи, Тошкент институтлари билан Вашингтон штати университети ўртасида маданий алоқалар йўлга қўйилди. 1961 йилдан буён Тошкент Давлат университети, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси кутбхоналари билан китобларни ўзаро айирбошлаш шулар жумласидандир.

Вашингтон штати университетининг математика факультети профессори Эдвард Хьютт ташаббуси билан Тошкент университетидаги ҳамкасблар ўртасида ўзаро фикр алмашиш бошланди. 1948 йилдан буён жаҳонга машҳур мутахассислар ёрдамида Вашингтон университетида Осиёдаги мавжуд турк тиллари ва маданиятлари бўйича дарс берила бошланган. 1968 йилдан эса профессор Ильза Лауде Циртаутас Вашингтон университетида ўзбек тили ва адабиётини ўқитишни йўлга қўйди. Профессорнинг Тошкентга ҳар йили келиши мазкур тадбирни яна ҳам кучайтиришга замин яратди.

1974 йилда Сиэтл ва Тошкент шаҳри мэрлари «Тошкент ва Сиэтл шаҳарлари дўстлик алоқалари» ҳақидаги шартномани имзолашди.

Тошкент ва Сиэтл ўртасидаги алоқаларнинг янада мустаҳкамланиши 1983 йилга тўғри келади. Шу йили «Таргит Сиэтл» комитети тузилди. Мазкур комитет ташаббуси билан Тошкент шаҳри аҳолисига 40 минг киши имзоси қўйилган мурожаатнома қабул қилиниб, унда иккита шаҳар аҳолиси ўз кучларини тинчликни мустаҳкамлаш учун қаратишлари ҳақида айтилганди. Ўша йили шаҳримизга ташриф буюрган америкаликлар Тошкентдаги бир қанча корхоналарда, Тошкент Давлат университетида ва бошқа диққатга сазовор жойларда бўлишганди.

1984 йилнинг сентябрь ойи охирларида Ўзбекистон пойтахтига Сиэтл мэри Чарльз Ройер бошчилигидаги делегация ташриф буюрди.

1985 йилнинг кузагида эса нон-туз билан сиэтлликлар Тошкент делегациясини кутиб олишганди. Ўшанда ҳамма «Чаманда гул» қўшиғини биргаликда куйлаб, ўзбек куйлари ҳам янграганди. Ўшанда Сиэтл мэри Чарльз Ройер:

— Бизнинг меҳмондорчиликларимиз ҳақида Совет Иттифоқининг ва бизнинг мамлакатимиз марказий газеталари кўп ёзишди. «Тинчликка овоз бериш ва ядро урушини бартараф этиш» ҳақидаги декларация қабул қилиниши эса шаҳарларимизнинг тинчликка бўлган интилиши нақадар кучли эканлигидан далолатдир, — деганди.

Бу гапларга тўла қўшилиш керак.

Ўзбекистон халқларининг кўпмиллатли оиласида маҳаллий аҳоли ва руслар билан бир қаторда кўпгина бошқа элатлар, шу жумладан корейслар ҳам яшаяпти, меҳнат қилаяпти.

Уларнинг тарихи қандай! Улар ўз аждодларининг ватанидан бундай олис ерларга қандай қилиб келиб қолишган!

Бундан юз йигирма йил муқаддам Узоқ Шарқдан қўшни Корея мамлакатидан қашшоқлик ва феодал истибдод қувган дастлабки кўчманчи деҳқонлар пайдо бўлди. Чоризм уларни рўйхуш бермай кутиб олди, оддий рус халқи эса уларни тушунди, дуруст муносабатда бўлди. Кейинчалик, Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш учун кураш йилларида уларнинг ҳамдўстлиги янада мустаҳкамланди. Улар партизан отрядларида елкама-елка туриб, аксилинқилобчиларга, япон босқинчиларига, Антанта қўшинларига қарши курашдилар.

1937 йилда эса, истибдод иродаси билан, совет корейсларининг ўз хохишига хилоф равишда, битта ҳам қолдирмай, бутун-бутун оилаларни ёш болалари ва қариялари билан бирга Ўрта Осиё ва Қозоғистоннинг ташландиқ ерларига кўчиришди. Уларнинг меҳнатсеварлиги, ҳаётга ташналиги, маҳаллий аҳолининг раҳмдиллиги ва меҳрибонлигигина мушкул аҳволдан омон-эсон чиқиш имконини берди.

Ўша вақтдан бери ўзбек тупроғида корейсларнинг бир неча авлоди вояга етди. Улар халқ хўжалигининг турли тармоқларида меҳнат қилишяпти, уларнинг орасида олимлар ҳам, музикачилар ҳам, артист ва ёзувчилар ҳам бор.

СУРАТДА: ёзувчилар Раҳимжон Отаев, Борис Пак ва музей илмий ходими Карим Содиқов СССР Халқлари дўстлиги музейида.

(ЎзТАГ фотохроникаси).

Биргаликда ҳал этайлик

Бугун Тошкентда аллергологлар конференцияси ўз ишини бошлади. Мазкур конференцияда Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон, шунингдек, Москва, Ленинград ҳамда мамлакатимизнинг бошқа шаҳарларидан ташриф буюрган мутахассислар иштирок этишмоқда. Шу муносабат билан Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг бош аллергологи, республика аллергология Марказининг раҳбари, медицина фанлари кандидати О. А. Назаров мухбиримизга қуйидагиларни сўзлаб берди:

— Бундай тадбирларни ўтказишга бизнинг регионда аллергологик хасталикларнинг ниҳоят даражада кўпайганлиги сабаб бўлди. Профессор Г. Б. Федосеев, И. И. Балабонкин, Олмаота шаҳри бош аллергологи В. С. Машкевич ва бошқа машҳур мутахассисларнинг фикрларини тинглаб, касалликнинг олдини олиш, унинг ўсишини бартараф этиш чора-тадбирлари белгиланади. Шу билан бирга ана шу касаллик билан хасталанган беморларни аллергиядан тузатишни амалга оширамиз.

Аллергия касаллигини тузатиш бўйича бир қанча амалий ишлар олиб борилмоқда. Чунончи, уларнинг ўлкамизга хос жиҳатларини ҳисобга олиб биз ўзига хос иммунотерапиянинг қурама услубини ишлаб чиқдик. Мураккаб полиаллергия хасталикларида плазмофорез ва гемосарбция усули қўлланилмоқда. Яқинда СССР фан ва техника Давлат комитетидан холинергик эшак емини даволашнинг янги усулига авторлик гувоҳномаси олинди. Бу усул организмга аллергик реакция сезилмай ўтиб кетиш учун аллергик яллиғланишлар медиатори — ацетилхолинни парчалаб киритишни кўзда тутади. Бу холинергик рецепторлар сезгирлигини камайтиришга хизмат қилади. Ушбу усулда даволашнинг бир курси ана шу хасталик уч йил мобайнида қайтарилмаслигига кафолат беради.

Юқорида қайд этилган усуллар билан бир қаторда республика аллергология маркази шу хасталик билан касалланганларга тез ёрдам бериш чора-тадбирларини кўриб чиқмоқда. Ҳозирда республикамиз бўйича 30 та аллергологик хоналар ишлаб турибди. Уларда 62 аллерголог-шифокорлар хизмат кўрсатишмоқда. Бу рақам республикамиз учун жуда оз. Шу боис терапевт, отоларингологик, дерматолог, иммунология билан шуғулланувчи мутахассисларни аллергия билан хасталанган беморларни даволаш учун жалб этишимиз керак. Шунингдек, республикамизда аллергологик диспансерни ҳам ташкил этиш зарур. Бу эса ана шундай беморларни даволашда аллергологик хизматларни оширишда муҳим омил бўлиб қолади.

Болаларнинг беқиёс меҳри

Яқинда мактабимизнинг интернационал дўстлик клубига сиэтллик дўстларимиздан мактуб келди. Унда ўқувчиларимизни ёзги таътилни мароқли ўтказишларини, юқори синф ўқувчиларимизга эса олий ўқув юртларига кириб олишларига тилак билдирилиб, шу билан бирга, Сиэтлга ташриф буюришларини сўрашган. Мактуб орқали икки давлат ўқувчиларининг дўстлиги беқиёс эканлигини илғаш мушкул эмас.

Ўзбекистон пойтахти мактаб ўқувчилари ҳамда «студентлар» (юқори синф ўқувчиларини Америкада шундай дейишади) ўртасидаги дўстлик алоқалари ҳақида кўп гапириляпти. Ўқувчиларнинг Тошкентда ва Сиэтлда бўлишлари анъанага айланди, десак муболаға бўлмайди. Бу анъана аввало қаерда бошланди?

1987 йилнинг март ойида Тошкентга Сиэтл шаҳри мактаб ўқувчилари ва уларнинг раҳбарлари ташриф буюришди. Сиэтллик меҳмонларни бизнинг мактабдан ташқари шаҳримиздаги 64, 110, 91 ва бошқа ўрта мактабларнинг ўқувчилари ва ўқитувчилари кутиб олишди. Бу икки давлат мактаб ўқувчиларининг биринчи учрашувини ҳаяжонсиз эслаб бўлмайди.

Шуниси қизиқарлики, америкалик ўқувчилар инглиз тили билан бир қаторда, рус тилидаги шеър, мақол ва топишмоқларни ижро этишди. Меҳмонлар республикамиз тарихига жуда қизиқишди. Улар Самарқанд ҳақида батафсил маълумот билишга, азми Тошкент тарихига назар солишга мушарраф бўлишди.

Сиэтллик ўқувчилар шаҳримизга ташриф буюришлари учун меҳнат қилиб пул тўплашганди. Масалан, Жилл Хатчингз, Риса Уэслер хонадонларда ёш болаларни боқишган, Ива Бараш «Музқаймоқ» магазинида ишлаган, Кара Вассер эса деразаларни ювиб саёҳат учун пул тўплаган. Бундай маълумотлар совет мактаби ўқувчиларини ҳайратга солади. Чунки бизнинг болалар мактаб бўлишида пул топишга ўрганишмаган.

Тошкент ва Сиэтл ўқувчиларининг ҳар галги учрашувлари кўтаринки руҳда ўтади. Бу йил мактабимизнинг 11 ўқувчиси ва икки ўқитувчи Сиэтл шаҳрига ташриф буюришди. Сиэтлга бориш учун номзодларни танлаш ҳаяжонли ўтди. Америкага йўлланма олувчилар аввало ўзларининг аъло ўқишлари, намунали хулқлари, шу билан бирга жамоат ишларида фаол қатнашишлари инобатга олинди. Фотима Сафоева, Дилбар Азимова, Лола Қодирова, Наргиза Саидова, Айдер Ғаффоров, Галина Мельник, Наталья Николаенко, Павел Ионин, Светлана Симонова ва бошқалар Америкага бориш бахтига муяссар бўлишди. Бу ўқувчиларнинг инглиз тилини мукаммал билиши ҳам уларнинг саёҳатларида асқотди.

Сиэтлга борган ўқувчилар америкаликлар хонадонларида бўлишди, уларнинг турмуш шароитлари, дам олишлари билан яқиндан танишишди. Бизнинг ўқувчилар тенгдошлари хонадонларида яшашди. Улар билан бир партада ўтириб, дарс тинглашга ҳам шароит яратилди.

«Мен Сиэтлдаги учта мактабда бўлдим. Бу мактабларда менинг диққатимни шу нарса жалб қилдики, юқори синф ўқувчилари ўзлари танлаган касбларида керак бўладиган буюмларни мактабдан олишлари, катта танаффуслар 30 минутдан бўлиши, мактаб бинолари бир-бирларидан қайсидир томони билан ажралиб туриши менга жуда ёқди. Катта танаффуслар вақтида ўқувчилар тамадди қилиш билан бирга, навбатдаги дарсга ҳам яхшироқ тайёргарлик кўришар экан», — дейди Нисо Гадойбоева.

Бу йил 19 мартдан 7 апрелгача сиэтллик ўқувчилар бизнинг меҳмонимиз бўлишди. Улар ҳам ўз навбатида ўқувчилар билан бирга, дарсларни кузатишди. Уларнинг хонадонларига ташриф буюриб, турмуш шароитларини ўрганишди. «Ўқувчиларнинг бўш вақтлари», «Ўқувчилар — ўқитувчилар — ота-оналарнинг ўзаро муносабатлари» каби давра суҳбатлари америкалик мактаб ўқувчилари хотирасида сақланиб қолган бўлиши табиий. Бизнинг ҳам қалбимизда муҳрланиб қолган воқеалар шаҳримизда бўлиб ўтди. Сиэтл шаҳрининг мэри Тошкентга ташриф буюрганида мактабимиз ўқувчиларини ва сиэтллик болаларни қабул қилди.

Бундай дўстлик алоқаларини мустаҳкамлаш, уларни янада ривож топтириш шаҳарларга, мактаб ўқувчиларида дўстни дўстлаштириш билан бирликни қадрлаш, уни эъзозлаш каби хислатларни уйғунлаштиради.

Л. АЛИЕВА,
Тошкентдаги 17-ўрта мактаб директори.

⊙ СУРАТЛАРДА: сиэтллик ва тошкентлик ўқувчиларнинг учрашувидан лавҳалар.

Келажак умиди

Болаларнинг тинчлик, дўстлик учун қилаётган ишлари кенг қамровли. Уларнинг куррани, самони тинч, осойишта кўришлари учун бўлаётган курашда фаол иштирок этаётганликлари бежиз эмас.

Тошкент курантлари пойида очилган сиэтллик болалар чизган суратларининг кўргазмаси ана шу кураш ҳақида сўзлайди. Бу ерда 4 ёшдан 14 ёшгача бўлган болаларнинг 60 дан зиёд суратлари тошкентликлар эътиборига ҳавола қилинган. Ҳар бир сурат остида у кимнинг мўйқаламига мансуб эканлиги ҳақида қисқача маълумот берилиб, авторнинг кичкинагина сурати ёпиштирилган.

Суратларнинг ҳаммаси биродарлашган икки шаҳар дўстлиги билан йўғрилган. Кенг, мусаффо само узра тинчлик кабутари чарх урмоқда. У қаерга қўнмасин қанотлари остидан тинчлик уруғи, турфа гуллар униб чиқмоқда... Болаларнинг жўшқин қўшиқлари янграши билан ер юзидаги барча тинчликсевар кишилар чеҳрасида шодонлик барқ урмоқда... Униб чиққан гул илдизлари тинчликка қарши чиқаётган кимсаларни парчалаш учун тайёр...

Суратларнинг аксарияти ана шундай мавзуда. Чуқур, кенг қамровли бундай мавзуларни болаларнинг ўзлари танлаганликларига кишининг ишонгиси келмайди. Лекин ҳар бир киши ҳозирда тинчлик, баҳамжиҳатлик истаги билан ҳаёт кечирмоқда. Қолаверса, болаларнинг ана шундай «асар»лари келажакка умид билан боқишларига имкон яратади..

⊙ СУРАТЛАРДА: сиэтллик болаларнинг кўргазмаларидан лавҳалар.

Р. Шарипов фотолари.

Элга хизмат—олий ҳиммат

Қўлингиз дард кўрмасин

— Келинг, қизим, — Мавлуда опа қўлидаги қатим ипларни ёнига қўйиб бир зум ишини унутди-да, рўпарасида турган навниҳол қизга қаради.

— Менда ишингиз бормиди?

— Ҳа, опажон, — қиз бироз ҳижолат тортиб гап бошлади. — Ўтган ҳафтада сизнинг маслаҳатингиз билан кўйлакка буюртма бериб кетгандим. Раҳмат, жуда кўнгилдагидай бўлибди.

Мавлуда опа иш билан бўлиб қизни яхши эслаб қолмаган экан. Унинг гапларини эслаб қувониб кетди. Ўзига билдирилган миннатдорчилик сўзларини коллективи шаънига айтилган мақтовдек қабул қилди.

— Бизнинг ишимиз асли шунақа, — деди у қизчани кузатиб қўяр экан. — Меҳнатимиз самарасидан буюртмачиларимизнинг кўнгли тўлсин деймиз. Келиб туринг.

Мавлуда Жуманиёзова ательега ташриф буюраётган ёшу қарига ҳамиша мана шундай бир хил муносабатда бўлади. Уларга юқори маданиятли хизмат кўрсатсам дейди. Бундай иш услубини ўзи меҳнат қилаётган «Ташгоршвейбит»нинг Фрунзе районидаги 2-модалар ательеси қўли гул чеварларидан бундан 21 йил илгари ўрганган эди. Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтини тугатганидан кейин уни 1972 йили ательенинг болаларга кийим тикиш бўлимига ишга ўтказишди. Янги вазифада сидқидилдан хизмат қилган Мавлуда Жуманиёзова бўлим ишларини юргизиб юборди. Қайта қуриш ва ошкоралик туфайли модалар ательесида кадрлар қайта кўриб чиқилиб, баъзи бир штатлар қисқартирилди. Натижада Мавлуда опа яқинда қабул қилувчиликка ўтказилди. Олий маълумотли мутахассисга нисбатан бу адолатсизлик бўлса ҳам, М. Жуманиёзова чидади. Ишидан юз ўгирмади. Коллективини севгани, унга астойдил меҳр қўйгани учун ҳамон ҳалол ишлаб келмоқда. Галина Швецова, Норпошша Мўминова, Шоира Аширматова сингари касбдошларидан орқада қолмаслик учун тиним билмаяпти. Шу боисдан ҳам улар бажарган ишга ҳамма юқори баҳо бераяпти.

— Йил бошида муҳим бир янгиликка қўл урдик, — дейди Мавлуда Жуманиёзова биз билан суҳбатда. — Бунинг эвазига коллективимизда буюртмачиларга квитанциясиз хизмат кўрсатиладиган бўлинди. Ҳозир янгиликдан ҳамма мамнун бўлмоқда. Иш сифати яхшиланиб, самарадорлиги ортиб бораяпти.

Модалар ательесидаги «таклиф ва шикоятлар» дафтарига фақат «Қўлингиз дард кўрмасин, чеварлар!» деган яхши тилаклар ёзилган. Бунга биз ҳам қўшиламиз.

Н. ДЕҲҚОНОВА.

Уй-рўзғор юмушлари

СОВУН КЎПИРИШИ ШАРТМИ?

Ҳурматли редакция! Кир ювишда қандай порошоклардан фойдаланиш керак?

Матлуба ЗОКИРОВА,
уй бекаси.

Кўпгина уй бекалари кир ювиш машинаси учун ювувчи порошокларни афзал ҳисоблашади. Уларнинг фикрича, кир ювиш порошоклари яхши кўпиради ва демак кир яхши ювилади. Лекин ҳозирги чиқариладиган порошок ҳамда ювувчи воситалар кўп кўпик ҳосил қилиши билан белгиланмайди. Шундай сирт актив моддалар маълумки, улар мутлақо кўпик ҳосил қилмасдан кирларни жуда яхши тозалайди.

Хўш, кир-чир ювиш пайтида кўпик нима учун керак? Одатда қўл билан кир ювилганда кўпик керак бўлади. Чунки кўпик кўп-камлигига ҳамда кирларни ишқалаш пайтида у анча ўнғайлик туғдиради. Аммо кир ювиш машинаси учун ювувчи воситаларнинг яхши кўпириши халақит беради. Биринчидан, кўпик ҳосил бўлиши кир ювилаётган матога механик таъсирини, ишқаланишини камайтиради, иккинчидан, ҳосил бўлган кўпик эритма билан машина идишдан тошиб ташқарига тўкилиши мумкин. Машинада кир ювишда унча кўпирмайдиган «Лотос», «Био-С», «Ока», «Робот» порошокларидан фойдаланиш керак. Агар тез кўпирадиган порошок билан кир ювсангиз, сув иссиқлиги пастроқ бўлсин, кир суви ўта иссиқ бўлса порошок қаттиқ кўпириб кетади. Бундан ташқари, кир ювилаётган эритмага кир совун қириндиси ташланса ҳам кўпик камайишига ёрдам беради.

САРИҚ ЧУМОЛИНИ ЙЎҚОТИБ БЎЛАДИМИ?

Уйимизда сариқ чумоли кўпайиб қолди, уни қандай йўқотиш мумкин?

Саодат ЙЎЛЧИЕВА,
боғча тарбиячиси.

Чиндан ҳам кейинги пайтларда кўпгина хонадонларда сариқ чумоли кўпайиб кетгани маълум бўлаяпти. Уни йўқотишнинг иложи бор. Магазин пештахталарида «Ангара» деб аталадиган, чивинга қарши қўлланиладиган суюқлик бор. Шу суюқлик билан пахтани намлаб уйнинг деворларини ҳамда мебелнинг сиртини артинг. Бу ишловни 3—4 кундан кейин яна бир такрорланг. Шундай қилинса сариқ чумолидан қутулиш мумкин.

Оқшомхонга яна шуни эслатамизки, агар «Ангара» препарати топилмаса, ўрнига «Тайга» деб номланган препаратни ишлатсангиз ҳам бўлаверади.

БАЛЬЗАМ — СОЧНИНГ РОҲАТИ

Соч ювгач, бальзам ишлатиш фойдалими?

Рухсора ТИЛОВБЕРДИЕВА,
ўқитувчи.

Одатда сочни шампунь билан ювгач, у кучли электрланиб, тарашда «бебош» бўлиб қолади. Бунга сабаб, шампунь таркибида сирт актив моддаларнинг бўлишидир. Сирт актив моддалар яхши кўпириб, айни пайтда соч ёғини камайтиради. Шунинг учун сочни шампунь билан ювгач, унга бальзам билан ишлов бериш керак. «Балет» деб аталган бальзам ҳозирги кунда кўп қўлланилмоқда. Бу бальзамнинг таркибига катион актив модда қўшилган бўлиб, у ортиқча шампунь билан ювиш пайтида ҳосил бўлган электрни йўқотади. Бундан ташқари, бальзам таркибига киритилган хмель сингари ўсимликлардан олинган экстракт қўшилгани учун улар витаминга бойдир. Бу эса сочни керакли моддаларга тўйинтиради, майин ҳамда эластик қилади.

«Балет» бальзами бўялган, оқартирилган, табиий кимёвий ишлов берилган соч учун ҳам қўлланилиши мумкин. Уни тоза нам сочга панжа билан гўё тараган ҳолда сурилади ва бир-икки минутдан кейин соч сув билан ювиб юборилади.

Абдувоҳид ИКРОМОВ,
химия фанлари кандидати.

Санъатнинг сеҳрли олами

Нина учидаги оҳанглар

Ҳар қандай кишининг севимли хонандаси, жон-дилдан суюб тингловчи куйи бўлади. Айниқса ҳордиқ чиқариш онларида бир нафас бўлсада, эшитиб ором олгиси келади. Ана шунда беихтиёр ёдингизга севган пластинкангиз тушади. Ҳа, ҳар биримиз бундай пластинкани кўп маротаба айлантирамиз, тинглаб дам оламизу, лекин унинг бунёдга келиш тарихини билмаймиз. Ваҳоланки, нина учидан тараладиган бу оҳанглар умри 500 йилни ташкил қилар экан. Энди грамёзувлар студиясида йилига неча ўнлаб магнит пленкасига кўчирилаётган санъат дурдоналари умрини бир-бирига қўшиб кўринг-а, рақамлар сони етармикин? Қолаверса, дилга бахш этаётган шу оҳанглар ортида одамлар ҳам бор. Улар унча катта бўлмаган, овоз ёзиш студиясида меҳнат қилишади. Биттагина қўшиқни ёзиш учун 9 соатлаб вақт сарф бўлишини ҳисобга олсак, пластинкага жойланадиган оҳанглар қанча машаққатлар билан дунё кўзини кўришини тасаввур қилиш қийин эмас.

Студияда маданиятимиз олтин фондига айланиб бораётган яна қандай янги овозлар ёзиляпти? Бу ҳақда студия директори Аида Ибрагимова шундай ҳикоя қилади:

— Тошкент граммафон ёзувлар студиясининг фаолият кўрсатаётганига ҳам мана 30 йил тўлди. У Совет шарқида яккаю ягона санъат маскани бўлиб, Ўрта Осиё халқлари куй-қўшиқларини олтин фондга кўчиради, шу зайлда ашулалар умрини бир неча юз йилларга узайтиради. Студиямиз бир йилда 65 дан кўпроқ санъат намуналарини ёзиб олиб, шарқ регионида биттагина бўлган пойтахтимиздаги грампластинкалар заводига топширади. Симфоник, камер полотнолари, ҳор, халқ музикаси, эстрада ва замонавий ашулалар, болалар қўшиқлари ва адабий-драматик ижролар асосий жанрларимиз бўлиб ҳисобланади. Шунингдек, биз жажжи кичкинтойларга атаб мактабгача тарбия машғулотлари учун ҳам қизиқарли асарлар ёзиб олаяпмиз.

Студия ишини баҳолайдиган бирдан бир мезон бу — йилига икки маротаба ўтказиладиган Бутуниттифоқ грамёзувлар конкурсидир. Конкурсда жюри ҳайъати Иттифоқдаги мавжуд 4 та пластинка заводларига мурожаат қилиб, дискаларнинг тиражи билан танишади. Энг кўп тиражли пластинкагина ўз совринига эга бўлади. Совет Ўзбекистони маданияти тарихида бизда ҳозирча битта хонанда — Ўзбекистон ССР халқ артисти Ғ. Ёқубовнинг пластинкасигина ана шу соврин, яъни олтин дискани олишга муяссар бўлди. Бунда, аввало, хонанданинг таланти, қолаверса, Абдуҳошим Исмоиловдек ажойиб созанда ва бастакорнинг шогирдига нисбатан талабчанлиги ҳамда овоз режиссёри Анвар Тожиевнинг, умуман, бутун студиямиз коллективининг машаққатли меҳнатлари муҳим аҳамиятга эга бўлди.

Севимли хонандамиз Шерали Жўраевнинг «Сарбон», Аҳмаджон Шукуровнинг «Баҳорим» каби қўшиқлар гулдастасидан ташкил топган пластинкаларининг оҳангдорлигида режиссёр билан бирга муҳаррир С. Пўлатов ва режиссёр ёрдамчиси Б. Бурхоновларнинг ҳам ҳиссалари бор. Улар ҳозир ўзбек классик санъатининг тожи «Шашмақом»нинг 6 та мушкилот қисмини ёзиб тугатмоқдалар. Унинг ҳозир «Сегоҳ» ва «Дугоҳ» қисмлари одамлар қўлига бориб тегди. Шунингдек, айни пайтда севимли ижрочиларимиздан Бобомурод Ҳамдамов, Маҳмуджон Азимов, Насиба Абдуллаева ва Маъмура Қурбонова каби хонандаларнинг овозлари ҳам темир дискага муҳрланяпти.

Эстрада жанрида эса «Ялла» вокал чолғу ансамбли билан талайгина ишлар амалга оширилди. Хусусан, яқинда киноэкранларга чиққан «Майсаранинг иши» бадиий фильмига қўшиқлар ҳам шу студияда ёзилди.

Студиянинг 16 кишилик ижодий коллективи билан хайрлашар эканмиз, оҳангларга қалб ардоғини бахш этаётган бу одамларга «Хайрли ишингиз бундан кейин ҳам ривож топаверсин», дегимиз келди.

Ф. ҲУСАНОВА.

СУРАТЛАРДА: Овоз ёзиш студиясининг директори Аида Ибрагимова рассом Станислав Кройнов навбатдаги пластинканинг устки жиҳози тўғрисида суҳбатлашмоқда; студия инженери Алишер Мақсумов иш вақтида.

Т. Каримов фотолари.

Муҳаррир ўринбосари
С. Б. ЁҚУБОВ.

Реклама ва эълонлар

Самолётда — саёҳатга

Бизнинг ахборотларга интилиш асримизда саёҳат қилиш ҳар бир кишининг ички эҳтиёжига айланиб қолган. Ҳамма кўпроқ нарсани кўришга, билишга, имкони борича мамлакатимизнинг турли бурчакларида бўлишга ҳаракат қилади.

САЁҲАТ ВА ЭКСКУРСИЯЛАР ЙЎЛЛАНМАЛАРИНИ СОТИШ БЮРОСИ ҚУЙИДАГИ МАРШРУТЛАРГА ЙЎЛЛАНМАЛАРНИ ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ОЛМАОТАГА — 2 июндан 4 июнгача — баҳоси 83 сўм;

АПШЕРОНГА — 3 июндан 6 июнгача — баҳоси 138 сўм;

МЦХЕТА-СУХУМИГА — 4 июндан 24 июнгача — баҳоси 339 сўм;

ТОЛЬЯТТИГА — «ЖИГУЛИ» САЁҲАТЧИЛАР БАЗАСИГА — 4 июндан 18 июнгача — баҳоси 286 сўм;

КИСЛОВОДСККА — 5 июндан 24 июнгача — баҳоси 330 сўм;

МЦХЕТА—ЯНГИ АФОНГА — 6 июндан 26 июнгача — баҳоси 342 сўм;

ЕССЕНТУКИГА — 7 июндан 26 июнгача — баҳоси 310 сўм;

ЕРЕВАНГА — 9 июндан 13 июнгача — баҳоси 209 сўм;

МЦХЕТА—СУХУМИГА — 9 июндан 29 июнгача — баҳоси 339 сўм;

ВЕНТСПИЛСГА — 12 июндан 22 июнгача — баҳоси 333 сўм;

ДРУСКИНЕНКАЙГА — 12 июндан 23 июнгача — баҳоси 307 сўм;

МЦХЕТА—ГАГРАГА — 13 июндан 3 июлгача — баҳоси 372 сўм;

ВОРОНЕЖГА — «СПУТНИК» САЁҲАТЧИЛАР БАЗАСИГА — 14 июндан 3 июлгача — баҳоси 351 сўм; сўм;

ЗАРАСАЙГА — 15 июндан 24 июнгача — баҳоси 269 сўм;

ОЛМАОТАГА — 16 июндан 18 июнгача — баҳоси 83 сўм;

ДУШАНБЕГА — 23 июндан 25 июнгача — баҳоси 81 сўм;

ТИНЧ ОКЕАНГА (Владивосток, «ГОРНИЕ КЛЮЧИ» САЁҲАТЧИЛАР БАЗАСИГА), УССУРИЙСККА, «ТИНЧ ОКЕАНИ» САЁҲАТЧИЛАР БАЗАСИГА — 1 июндан 16 июнгача — баҳоси 520 сўм;

КИНГИССЕППГА, «ПОДУБСКАЯ» САЁҲАТЧИЛАР БАЗАСИГА — 21 июндан 28 июнгача — баҳоси 290 сўм;

БРЕСТ—БОРИСОВГА — 11 июндан 19 июнгача — баҳоси 307 сўм;

ЛАЗАРЕВСКОЕГА — 16 июндан 6 июлгача — баҳоси 361 сўм;

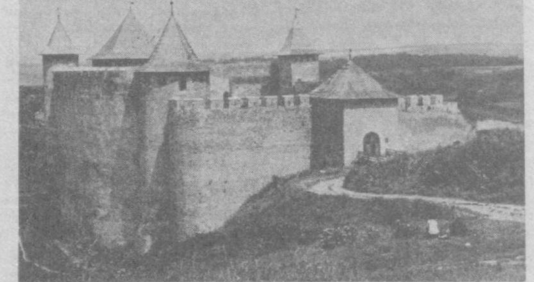

ДРАГОБИЧГА — 15 июндан 4 июлгача — баҳоси 454 сўм;

БАЗАМТИ—ПИЦУНДАГА — 11 июндан 7 июлгача — баҳоси 344 сўм;

ЕРЕВАНГА — 16 июндан 20 июнгача, 23 июндан 27 июнгача — баҳоси 209 сўм;

ЛЬВОВ—ДРАГОБИЧГА — 16 июндан 5 июлгача — баҳоси 433 сўм;

ХИМКИГА — 16 июндан 20 июнгача — баҳоси 209 сўм;

МЦХЕТА—ГАГРАГА — 18 июндан 8 июлгача — баҳоси 372 сўм;

РОСТОВ ВЕЛИКИЙГА — 18 июндан 22 июнгача — баҳоси 206 сўм;

МЦХЕТА—СУХУМИГА — 19 июндан 9 июлгача, 24 июндан 14 июлгача — баҳоси 339 сўм;

ПЯТИГОРСККА — 21 июндан 2 июлгача — баҳоси 356 сўм;

ОЗЕРИ (Подмосковье) га — 22 июндан 1 июлгача — баҳоси 250 сўм;

КРАСНОГОРСК (Москва области)га — 23 июндан 27 июнгача — баҳоси 213 сўм;

ОЛМАОТАГА — 23 июндан 25 июнгача — баҳоси 213 сўм;

ЕРЕВАНГА — 23 июндан 27 июнгача — баҳоси 209 сўм;

АДЛЕРГА — 19 июндан 9 июлгача — баҳоси 337 сўм;

ПЕРМГА — 26 июндан 30 июнгача — баҳоси 182 сўм;

ЕССЕНТУКИГА — 28 июндан 17 июлгача — баҳоси 310 сўм.

Йўлланма қийматига самолётда ҳар икки томонга бориб келиш, экскурсия хизмати, овқатланиш харажатлари киради.

САЁҲАТ ВА ЭКСКУРСИЯЛАР ЙЎЛЛАНМАЛАРИНИ СОТИШ БЮРОСИ.
(телефон 44-12-90).

Реклама ва эълонлар

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ҲАФТАЛИК ТЕЛЕКЎРСАТУВЛАР ВА РАДИОЭШИТТИРИШЛАР ПРОГРАММАСИ

ПОЙТАХТ РАДИОТЎЛҚИНЛАРИДА

Ҳар куни:

◉ **Шаҳар тармоғи ва УКВ 4,46 орқали (якшанбадан ташқари)**

17.00 «Тошкент ва тошкентликлар» программаси (сешанба, пайшанба ва шанба кунлари). 17.40 Реклама ва эълонлар. 17.50 «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталарининг обзори.

* * *

450,45 м тўлқиндаги радиостанция орқали

13.00 Тошкентликлар учун концерт (пайшанба, якшанба кунлари). 13.30 Область ахбороти (ўзб., рус.). 13.50 «Тошкент ҳақиқати» ва «Ташкентская правда» газеталарининг обзори.

19.30 да

◉ ДУШАНБА, 29. V: «КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорлари — ҳаётга!». Чиноз районидаги Жамбул номли совхоз чорвадорларининг иши ҳақида ҳикоя.

◉ СЕШАНБА. 30. V: «Биродарлик қонунига биноан». Тўйтепа металл конструкциялари заводидан репортаж.

◉ ЧОРШАНБА, 31. V: «Одамлар, ишлар, позиция». Радиожурнал (рус.).

◉ ПАЙШАНБА, 1. VI: «Оила ва унинг даласи». Оржоникидзе районидаги «Коммунист» колхозининг оилавий звенолари ҳақида ҳикоя.

◉ ЖУМА, 2. VI: «Ташкентский меридиан». Радиожурнал (рус.).

◉ ШАНБА, 3. VI: «СССР — она масканимиз». Радиопрограмма.

ТВ: «ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

◉ V КАНАЛДА

◉ **30 май, сешанба.** 20.05 «Ишонч меридиани». СССР ва АҚШ биродарлашган шаҳарлари мэрларининг биринчи учрашуви ҳақида ҳикоя (рус.).

◉ **31 май, чоршанба.** 22.20 «Шаҳар портрети». Информацион дам олиш программаси (рус.). 20.20 «Кескин танқид остида». Ўзбекистон телевидениесининг Тошкент шаҳри халқ контроли комитети ва Куйбишев район санитария-эпидемиология хизмати билан биргаликдаги рейди (рус.).

◉ **2 май, жума.** 20.40 «Биз манфаатдормиз». 21.05 «Пульс» Информацион кўрсатув (рус.).

ЛЕНИН КОМСОМОЛИ НОМЛИ МАРКАЗИЙ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИНИНГ

ТОШКЕНТ БОЛАЛАР ТЕМИР ЙЎЛИ
1 ИЮНЬ СОАТ 11.00 ДА

Болаларни ҳимоя қилиш Халқаро кунига бағишлаб ЎЗБЕКИСТОН РАДИОСИ «БОЛАЛАР ВА ЎСМИРЛАР УЧУН» ЭШИТТИРИШЛАР БОШ РЕДАКЦИЯСИ БИЛАН ҲАМКОРЛИКДА

«БИЗ ТИНЧЛИК ФАРЗАНДЛАРИМИЗ»
НОМЛИ

Театрлашган байрам сайилини ў т к а з а д и

САЙИЛДА:

Болалар ва ўсмирлар учун эшиттиришлар Бош редакциясининг ижодий коллективи билан учрашув.

Болалар шоирлари ва ёзувчилари билан учрашув.

Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветеранлари билан учрашув.

«Қизил чиннигул» ансамбли концерти.

Республика қўғирчоқ театри спектакли.

В. И. Ленин номли республика пионерлар ва ўқувчилар саройи қошидаги «Чаман» фольклор ансамбли ва шаҳар пионерлар уйи бадиий ҳаваскорлик коллективларининг чиқишлари.

«Моҳир қўллар» кўргазмаси.

«Ҳар расмда қуёш акси» ёки мусаввирларнинг асфальтга расм чизиш бўйича конкурси.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ
1989-1990 ўқув йили учун
қуйидаги ихтисосликлар бўйича

КЕЧКИ БЎЛИМГА

студентлар қабул қилади

Таълим ўзбек ва рус тилларида олиб бориладиган ихтисосликлар: ТАРИХ, ПЕДАГОГИКА ВА БОШЛАНҒИЧ ТАЪЛИМ МЕТОДИКАСИ, МУЗИКА, ТЕХНИКА ФАНЛАРИ ВА КАСБ ТАЪЛИМИ, ПЕДАГОГИКА ВА ПСИХОЛОГИЯ, ХИМИЯ.

Таълим ўзбек тилида олиб бориладиган ихтисосликлар: физика математика, рус мактаблари учун ўзбек тили ва адабиёти.

Таълим рус тилида олиб бориладиган ихтисосликлар: рус тили ва адабиёти, математика, тарих, она тили ва адабиёти, музика ихтисосликларига қаерда ишлашидан қатъий назар барча шахслар қабул қилинади. Бошқа ихтисосликларга эса танланган ихтисосликларда ишлаб турганлар ариза топшира оладилар.

Институтга кирувчилар қайси ихтисосликни танлашдан қатъий назар она тили ва адабиётдан иншо ёзадилар, ихтисосликлар бўйича эса қуйидаги фанлардан кириш имтиҳонлари топширадилар.

ОНА ТИЛИ ВА АДАБИЁТ — **она тили ва адабиёт** (оғзаки), СССР **тарихи** (оғзаки);

ТАРИХ — СССР **тарихи** (оғзаки), **жамиятшунослик** (оғзаки);

ПЕДАГОГИКА ВА БОШЛАНҒИЧ ТАЪЛИМ МЕТОДИКАСИ — СССР **тарихи** (оғзаки), **математика** (оғзаки);

ПЕДАГОГИКА ВА ПСИХОЛОГИЯ — **биология** (оғзаки), СССР **тарихи** (оғзаки);

ХИМИЯ — **химия** (оғзаки), **физика** (оғзаки);

ФИЗИКА, ТЕХНИКА ФАНЛАРИ ВА КАСБ ТАЪЛИМИ — **физика** (оғзаки), **математика** (оғзаки);

МУЗИКА. — (назарияси ва сольфеджио, бирор чолғу асбобини чалиш, қўшиқ айтиш ва дирижёрлик) — СССР **тарихи** (оғзаки).

Танланган ихтисосликларга мос педагогик ўрта махсус маълумотга эга бўлиб, ихтисослиги бўйича камида икки йил ишлаб турганлар меҳнат, бошланғич таълим методикаси, педагогика ва психология ва музика ихтисосликларига кириш имтиҳонларисиз суҳбат орқали қабул қилинади.

Ўрта маълумотга эга бўлган ва камида икки йил мактабларда, ҳунар-техника билим юртларида, техникум, болалар уйи, мактабгача тарбия муассасаларида ўқитувчи, тарбиячи, методист, катта пионер вожатий, музика раҳбари, тўгарак раҳбари, болалар ва ўсмирлар билан ишловчи педагог-ташкилотчи, ишлаб чиқариш таълими мастерлари бўлиб ишловчилар ҳам суҳбат орқали қабул қилиниши мумкин.

Ҳужжатлар — 1 июндан 30 июнгача қабул қилинади. Суҳбат орқали кирувчиларнинг ҳужжатлари эса 20 июнгача олинади.

Кириш имтиҳонлари 1 июлдан, суҳбатлар эса 21 июндан бошланади.

Қабул комиссиясига қуйидаги ҳужжатлар топширилади: ўрта маълумоти тўғрисидаги ҳужжатнинг асл нусхаси, охирги иш жойидан характеристика, меҳнат дафтарчасидан кўчирма, 086/У формасидаги медицина справкаси, 6 та 3х4 см. ҳажмдаги фотосурат, суҳбат билан имтиҳонсиз кирувчилар учун иш жойидан йўлланма.

Паспорт ва ҳарбий хизматга алоқадорлик ҳақидаги ҳужжат шахсан кўрсатилади.

Мурожаат учун адрес: 700100, Тошкент шаҳри, Педагогика кўчаси, 103-уй.

Реклама ва эълонлар

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 30/V да **Отелло** (19.00), 31/V да **Севгига севги билан** (19.00).

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 29/V да **Гул ва Наврўз** (19.30), 31/V да **Прометей** (19.30).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 30/V да **Майсаранинг иши** (19.30).

Кино

29 МАЙДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «МАЙСАРАНИНГ ИШИ» (катта зал, 18.30, 20.40, ўзбек тилида), «СИНДБОДНИНГ ЕТТИНЧИ САЁҲАТИ», «МЕНИНГ ДУШМАНИМ» (кичик зал, 17, 20.00).

Чайка — «МЕНИНГ ДУШМАНИМ» (17, 19, 21.00).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «МЕНИНГ ДУШМАНИМ» (18, 21.30).

Ватан — «ТИМСОҲ ДАНДИ-II» (18.30, 20.45).

Москва — «ТИМСОҲ ДАНДИ-II» (18.30, 20.40).

ВЛКСМ 30 йиллиги — «КАЛХАТЛАР ЎЛЖАСИНИ БЎЛИШМАЙДИ» (17, 20.00).

Дружба — «ТИМСОҲ ДАНДИ-II» (17, 18.30, 20, 20.40).

Восток — «ТИМСОҲ ДАНДИ-II» (18.30, 21.00).

Қозоғистон —«ТОНГГИ ШОССЕ» (тоқ соатларда), «ТУБАНЛИКДА МУҲАББАТНИНГ БАҲОСИ ҚАНЧА?» (ҳужжатли фильм, жуфт соатларда).

Фестиваль (ёзги) — «МЕНИНГ ДУШМАНИМ» (22.00).

Хива (ёзги) — «ҚОРА ОЙНИНГ ЧИҚИШИ» (22.00).

30, 31 МАЙДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «МАЙСАРАНИНГ ИШИ» (катта зал, 11, 13.30, 16, 18.30, 20.40, ўзбек тилида), «СИНДБОДНИНГ ЕТТИНЧИ САЁҲАТИ», «МЕНИНГ ДУШМАНИМ» (кичик зал, 11, 14, 17, 20.00).

Чайка — «МЕНИНГ ДУШМАНИМ» (11, 13, 15, 17, 19, 21.00).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «МЕНИНГ ДУШМАНИМ» (10, 12, 14, 16, 18, 21.30).

Ватан — «ТИМСОҲ ДАНДИ-II» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45).

Москва — «ТИМСОҲ ДАНДИ-II» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.40).

ВЛКСМ 30 йиллиги — «КАЛХАТЛАР ЎЛЖАСИНИ БЎЛИШМАЙДИ» (11, 14, 17, 20.00).

Дружба — «ТИМСОҲ ДАНДИ-II» (11, 12, 13.30, 14.30, 16, 17, 18.30, 20, 20.40).

Восток — «ТИМСОҲ ДАНДИ-II» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

Қозоғистон —«ТОНГГИ ШОССЕ» (тоқ соатларда), «ТУБАНЛИКДА МУҲАББАТНИНГ БАҲОСИ ҚАНЧА?» (ҳужжатли фильм, жуфт соатларда).

Фестиваль (ёзги) — «МЕНИНГ ДУШМАНИМ» (22.00).

Хива (ёзги) — «ҚОРА ОЙНИНГ ЧИҚИШИ» (22.00).

АВТОМАТ-ЖАВОБ БЕРУВЧИ ТЕЛЕФОНЛАР:

Ўзбекистон ССР 25 йиллиги — 53-65-87

М. Шайхзода номли — 42-39-74

Ҳамза номли — 91-10-51
Нукус — 46-70-69
Искра — 39-14-59
Тинчлик — 58-34-88.

БЕРУНИЙ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИ
ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА
ўқишга кириш учун кириш имтиҳонларига тайёрлаш бўйича
БИР ОЙЛИК ПУЛЛИК КУРСЛАРГА ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Машғулотлар — 1989 йил 1 июнда бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 13-уй, 2-корпус, 3-қават, 65-хона.

Тошкент шаҳар Октябрь районидаги Я. М. Свердлов номли 41-ўрта мактаб томонидан **Акбаров Мирзиёд Зокирович** номига берилган 304018 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ **БЕКОР ҚИЛИНАДИ**

Кинофильмлар прокати Тошкент шаҳар идораси

29 МАЙДАН КИНОТЕАТРЛАРНИНГ ЭКРАНЛАРИГА МАМЛАКАТИМИЗДА ВА ЧЕТ ЭЛЛАРДА ИШЛАНГАН **ҚУЙИДАГИ ЯНГИ ФИЛЬМЛАРНИ ЧИҚАРАДИ**

«Душманим»

В. ЛОНГЕЙЕРнинг ҳикояси асосида.
Сценарий муаллифи — Э. ХМАРА.
Режиссёр — В. ПЕТЕРСОН.
Ролларда: Д. Куэйд, Л. Госсет ва бошқалар.

Воқеаларни XXII асрда бўлиб ўтадиган фильм қаҳрамонлари космик кема ҳалокати натижасида тасодифан учрашиб қоладиган Ердан борган инсон ва номаълум олис планета вакили.

АҚШ КИНОСТУДИЯСИ МАҲСУЛОТИ.

«Нима, сизга ҳокимиятимиз ёқмайдими?»

Б. МОЖАЕВнинг «БИР ЯРИМ КВАДРАТ МЕТР» қиссаси асосида.

Сценарий муаллифи — Б. МОЖАЕВ.
Режиссёр — А. БОБРОВСКИЙ.
Ролларда: А. Петров, Л. Полехинак, В. Стеклов ва бошқалар.

«МОСФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИ МАҲСУЛОТИ.

Асосида коммунал квартирада яшовчилар ҳаётидан олинган латифаомуз вазият ётувчи фильм мазмуни истиқоматчилардан бирига тўнкалган туҳматга ва унинг бюрократик маъмурлар билан курашда адолатга эришишга бўлган уринишларига қурилган.

«Калхатлар ўлжасини бўлишмайди»

Сценарий муаллифи — В. ГАЖИУ, А. БРОДСКИЙ иштирокида.
Режиссёр — В. ГАЖИУ.
Ролларда: Н. Гэрля, Л. Полишук, Г. Чулков ва бошқалар.

«МОЛДОВА-ФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИ МАҲСУЛОТИ.

Урушдан кейинги дастлабки йилларда Молдавия қишлоқларидан бирининг аҳолисига ситам ўтказган бандага қарши кураш ҳақида ҳикоя қилувчи ўткир сюжетли фильм.

«Ғўр бола»

Сценарий муаллифи — Ю. ШЧЕКОЧИХИН.
Режиссёр — А. ГРИШИН.
Ролларда: С. Роженцев, Ф. Гаврилов, Н. Добринин ва бошқалар.

ОДЕССА КИНОСТУДИЯСИ.

Ғўр бола — бу овлоқдаги кичик шаҳарчада салбий ҳодисаларга қарши чиқишга уриниб кўрган ўн олти ёшли ўсмир. Аммо, маҳаллий пораҳўр маъмурлар билан тўқнашув унинг учун фожиали тугайди.

КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ ТОШКЕНТ ШАҲАР ИДОРАСИ.

«Союзреклама» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмасининг Ўзбекистон реклама ишлаб чиқариш корхонаси

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»
(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ:
700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Телефонлар: қабулхона—32-53-76; бўлимлар: партия турмуши ва совет қурилиши—32-57-84; экономика ва шаҳар хўжалиги —32-54-19; ижтимоий масала — 32-53-10; хатлар ва оммавий ишлар — 33-29-70; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66, 32-54-15; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Якшанбадан ташқари, ҳар куни чиқади.

Р — 09714. Ички саҳифаларга 19.00 да қўл қўйилган. [График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим]. Б. 3001. Индекс 64696. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10